

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка

Мирослава Влах, Юрій Борсук

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДЛЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ГЕОГРАФІЯ СФЕРИ ПОСЛУГ»
ОПП «ЕКОНОМІЧНА І СОЦІАЛЬНА
ГЕОГРАФІЯ» ОР «БАКАЛАВР»**

Львів 2025

УДК 911.3:338.46](072)

Рецензент: *Мальська М. П.*, д-р екон. наук,
професор кафедри туризму (Львівський
національний університет імені Івана Франка)

Скабара Р. М., канд. геогр. наук,
доцент кафедри туризму (Львівський
державний університет фізичної культури
імені Івана Боберського)

*Рекомендовано до друку Вченою радою географічного факультету
Львівського національного університету імені Івана Франка
(протокол № 9 від 26 листопада 2025 року)*

В-58 Влах М., Борсук Ю. Методичні рекомендації для
навчальної дисципліни «Географія сфери послуг» ОПП
«Економічна і соціальна географія» ОР «Бакалавр». Львів :
ЛНУ ім. Івана Франка, 2025. 125 с.

Методичні рекомендації містять плани семінарських занять, завдання практичних робіт, контрольні питання та теми індивідуальних науково-дослідницьких завдань із навчальної дисципліни «Географія сфери послуг» спеціальності «Географія» ОПП «Економічна і соціальна географія» ОР «Бакалавр». Програма охоплює завдання на прикладі України та світу. Поглибленню знань із навчальної дисципліни сприяють завдання для самостійного опрацювання питань, пов'язаних з інноваційними видами послуг. У додатках подано статистичний матеріал для виконання практичних завдань.

Для здобувачів освіти зі спеціальності «Географія» ОПП «Економічна і соціальна географія» ОР «Бакалавр» закладів вищої освіти.

УДК 911.3:338.46](072)

© Влах М.,

Борсук Ю., 2025

© Львівський національний
університет імені Івана
Франка, 2025

ЗМІСТ

ВСТУП	5
СЕМІНАРСЬКІ ТА ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ	8
<i>Семінарське заняття 1.</i> Об'єкт, предмет, мета та завдання навчальної дисципліни «Географія сфери послуг»	8
<i>Семінарське заняття 2.</i> Методи суспільно-географічного дослідження географії сфери послуг	11
<i>Практична робота 1.</i> Електронні бази сфери послуг в Україні	13
<i>Семінарське заняття 3.</i> Особливості компонентної структури сфери послуг в Україні	15
<i>Семінарське заняття 4.</i> Територіальна організація сфери послуг в Україні та проблеми її удосконалення	18
<i>Семінарське заняття 5.</i> Особливості територіальної організації сфери послуг на глобальному рівні	20
<i>Практична робота 2.</i> Територіальна організація житлово-комунального господарства в Україні	22
<i>Практична робота 3.</i> Територіальна організація оптової та роздрібної торгівлі в Україні	24
<i>Практична робота 4.</i> Аналіз транспортних послуг в Україні	26
<i>Практична робота 5.</i> Особливості компонентної та територіальної організації освітніх послуг в Україні	28
<i>Семінарське заняття 6.</i> Територіальна організація наукових послуг у світі	30
<i>Практична робота 6.</i> Територіальна організація сфери охорони здоров'я в Україні	34

<i>Семінарське заняття 7.</i> Організаційно-інституційні та просторові особливості адміністративних послуг в Україні	36
<i>Практична робота 7.</i> Аналіз фінансових послуг у Львівській області	38
<i>Практична робота 8.</i> Сучасний стан та територіальна організація культури і спорту у Львівській області	40
<i>Семінарське заняття 8.</i> Послуги гостинності та туризму в Україні	41
ІНДИВІДУАЛЬНІ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКІ ЗАВДАННЯ	43
КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ	45
РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА	50
ДОДАТКИ	51

ВСТУП

Запровадження навчальної дисципліни «Географія сфери послуг» освітньо-професійної програми «Економічна і соціальна географія» (освітній рівень «Бакалавр») відповідає сучасним тенденціям сервіталізації економіки. Окрім того, в Україні, як і в світі загалом, відбувається «революція послуг», що означає значну диверсифікацію цього виду економічної діяльності.

Навчальна дисципліна «Географія сфери послуг» запланована в 5 семестрі обсягом 90 год., із них 32 год. – лекційні, 32 год. – практичні та семінарські (3 кредити за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).

Мета дисципліни:

- розкрити економічну та суспільно-географічну сутність поняття «сфера послуг»;
- обґрунтувати систему традиційних та новітніх чинників формування і розвитку системи послуг на національному, регіональному та місцевому рівнях;
- з'ясувати особливості компонентної структури сфери послуг та її трансформацію в умовах суспільного розвитку.

Завдання дисципліни:

- розкрити компонентну та інтегровану сутність поняття «сфера послуг»;
- виявити принципи компонентної і територіальної організації сфери послуг в Україні і на глобальному рівні, визначити напрями її удосконалення;
- показати втрати сфери послуг в Україні, завдані внаслідок російсько-української війни і можливості повоєнного відновлення.

Після завершення курсу студент повинен *знати*:

- економічну і суспільно-географічну сутність поняття послуга;
- систему традиційних та інноваційних чинників становлення і розвитку сфери послуг на глобальному, регіональному та місцевому рівнях;
- особливості компонентної і територіальної організації сфери послуг на глобальному, регіональному та місцевому рівнях;

- джерельну базу суспільно-географічного дослідження сфери послуг (статистичну, картографічну, літературну).

Засвоєння курсу передбачає набуття студентами умінь:

- застосовувати загально- і конкретнонаукові методи суспільно-географічного дослідження сфери послуг;
- укладати план суспільно-географічної характеристики сфери послуг на певному просторовому рівні;
- розкривати зв'язок між розвитком сфери послуг та «просторовою справедливістю»;
- використовувати статистичні, картографічні та літературні джерела щодо розвитку сфери послуг для територіального планування (соціальне вирівнювання, управління інфраструктурою, стимулювання інвестицій тощо).

Відповідно до ОПП «Економічна і соціальна географія» студенти набувають такі загальні компетенції¹:

ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 2. Знання та розуміння предметної області географії та розуміння професійної діяльності.

ЗК 5. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій

ЗК 7. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності демократичного громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України.

Спеціальні компетентності стосуються:

СК 2. Здатність застосовувати знання і розуміння основних характеристик, процесів, історії і складу природи і суспільства.

¹ Освітньо-професійна програма «Економічна і соціальна географія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Спеціальність 106 Географія, галузь знань 10 Природничі науки. URL: https://geography.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2025/10/OPP_106_Ekon_i_sots_heohr_2024.pdf.

СК 5. Здатність аналізувати склад і будову геосфер, зокрема антропосфери (у контексті її економічного, соціального і політичного розвитку) на різних просторово-часових масштабах.

СК 7. Знати і використовувати специфічні для географії, у тім числі економічної і соціальної географії теорії, парадигми, концепції та принципи.

СК 8. Самостійно досліджувати природні матеріали та статистичні дані розвитку і функціонування суспільства в польових і лабораторних умовах, описувати, аналізувати, документувати і презентувати результати.

СК 10. Здатність ідентифікувати та класифікувати відомі і реєструвати нові об'єкти у географічній оболонці, їх властивості та притаманні їм процеси.

СК 12. Здатність аналізувати закономірності формування та геопросторову організацію суспільства і його підсистем.

СК 13. Здатність застосовувати міждисциплінарні підходи до аналізу функціонування підсистем суспільства.

СК 14. Здатність застосовувати математичні і статистичні методи для вивчення суспільства та його підсистем.

Засвоєння матеріалу навчальної дисципліни «Географія сфери послуг» передбачає такі програмні результати навчання:

ПРН 3. Пояснювати особливості організації географічного простору.

ПРН 5. Збирати, обробляти та аналізувати інформацію в області географічних наук.

ПРН 9. Аналізувати склад і будову природних і соціосфер на різних просторово-часових масштабах.

ПРН 12. Пояснювати територіальну організацію суспільства, процеси соціально-економічного, культурного та політичного розвитку держав, регіонів, світу.

ПРН 13. Картографувати природно- та суспільно-географічні об'єкти і процеси, проводити типологію, класифікацію, районування.

ПРН 14. Визначати головні характеристики, процеси, історію розвитку суспільства та його підсистем на основі сучасної методології.

СЕМІНАРСЬКІ ТА ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ

Семінарське заняття 1

ОБ'ЄКТ, ПРЕДМЕТ, МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ГЕОГРАФІЯ СФЕРИ ПОСЛУГ»

Мета: з'ясувати теоретико-методологічні засади вивчення географії сфери послуг; визначити об'єкт, предмет, мету та основні завдання дисципліни; розглянути систему понять і класифікацій послуг у суспільно-географічному аспекті.

План

1. Суспільне значення сфери послуг як третинного сектору економіки. Сервіталізація економіки.
2. Підходи до класифікації послуг (за функціями, видами діяльності, формою власності, територією обслуговування тощо).
3. Співвідношення послуг за видами економічної діяльності.
4. Місце географії сфери послуг у системі суспільно-географічного знання (рис. 1).
5. Міждисциплінарний характер географії сфери послуг. Зв'язок з економікою (аналіз ринку та прибутковості), соціологією (вивчення потреб та поведінки споживачів), урбаністикою (планування міського простору), маркетингом (вибір місця для відкриття бізнесу на основі потоків людей).
6. Об'єкт та предмет дослідження географії сфери послуг.
7. Мета і завдання географії сфери послуг.

Завдання для самостійної роботи

1. Розкрити зміст понять «потреба», «послуга», «революція послуг», «ринок послуг», «сервіталізація економіки», «сервісна інноваційність».
2. Розкрити зв'язок між науковими напрямками сфери послуг та пірамідою потреб Абрагама Маслоу (табл. 1). Проаналізувати зміщення сфери послуг «вгору по піраміді»: від рівня фізіології та безпеки до соціалізації та самоактуалізації.
3. З'ясувати особливості державного регулювання щодо забезпечення соціальними послугами в Україні.

4. Розкрити вплив сфери послуг на якість життя громадян, економічний розвиток та соціальну стабільність.

5. Підготувати есей на тему «Еволюція поняття “послуга” в географічних дослідженнях».

Таблиця 1

**Порівняння рівнів піраміди потреб Маслоу
та наукових напрямів сфери послуг**

<i>Рівень Маслоу</i>	<i>Фокус наукових досліджень</i>	<i>Приклад індустрії послуг</i>
Самоактуалізація	Психологія розвитку, освіта	Коучинг, арт-терапія
Повага	Брендинг, статусне споживання	Консалтинг, преміум-сервіси
Соціалізація	Теорія комунікації, івент-логістика	Соцмережі, клуби, туризм
Безпека	Кібернетика, правова аналітика	Страхування, медицина
Фізіологія	Технології харчування, логістика	HoReCa, ЖКГ

Рекомендована література

1. Апопій В. В., Олексін І. І., Шутовська Н. О., Футало Т. В. Організація і технологія надання послуг: навч. посіб. Київ: ВЦ «Академія», 2006. 312 с.

2. Білецький М. Навчальна програма, самостійна робота, індивідуальні завдання та тести з курсу «Географія сфери послуг» для студентів географічного факультету. Львів: Видав. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2010. 87 с.

3. Влах М., Котик Л. Теорія і методологія географічної науки: навч. посіб. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. 344 с.

4. Іванова Л. О. Маркетинг послуг: навч. посіб. Львів: Вид-во Львів. торг.-екон. ун-ту, 2018. 508 с.

5. Мальська М. П. Просторові системи послуг (теорія, методологія, практика): монографія. Київ: Знання, 2009. 363 с.

6. Моргулець О. Б. Менеджмент у сфері послуг: навч. посіб. для вищ. навч. закл. Київ: ЦУЛ, 2012. 383 с.

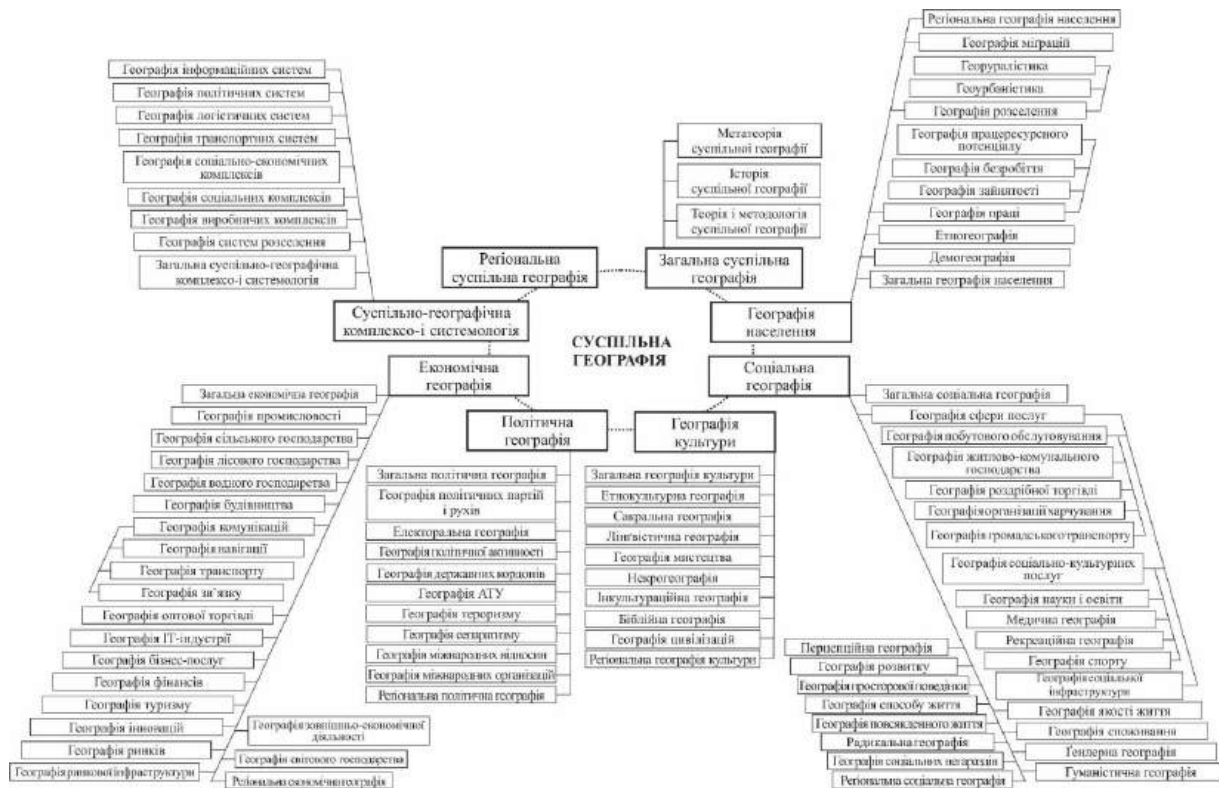

Рис. 1. Системна класифікація суспільної географії
 (О. Шаблій, М. Влах, Л. Котик, 2015, 2017, ред. 2018; ред. М. Влах, 2022)

Семінарське заняття 2

МЕТОДИ СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ ГЕОГРАФІЇ СФЕРИ ПОСЛУГ

Мета: сформувані у здобувачів освіти цілісне уявлення про методи дослідження, що застосовуються у географії сфери послуг; розкрити їх теоретико-методологічні засади та практичні навички; розвинути вміння добирати, комбінувати та застосовувати методи для аналізу просторових закономірностей функціонування та розвитку різних видів послуг.

План

1. Загальнонаукові методи (аналіз і синтез, системний аналіз, класифікація і типологізація).
2. Загальногеографічні методи (картографічний метод, метод географічного моделювання, геоінформаційний аналіз).
3. Статистичні методи (статистичний аналіз, кореляційно-регресійний аналіз, метод ранжування і групування).
4. Соціально-орієнтовані методи (польові дослідження, анкетування й соціологічні опитування, метод експертних оцінок).

Завдання для самостійної роботи

1. Укласти анкету для оцінювання надання певної послуги в територіальному розрізі (зразок подано в табл. 2).
2. За допомогою Google Maps проаналізувати в часовому розрізі попит у певному закладі сфери послуг (за вибором студента).
3. Опрацювати можливості використання штучного інтелекту в сервісних процесах (чат-боти, персоналізація, автоматизоване прийняття рішень).
4. Розкрити вплив Big Data на прогнозування поведінки споживача.
5. Проаналізувати картографічні способи зображення сфери послуг: значковий, ліній руху, ізоліній, картодіаграмний, картограмний, ментальних карт.

Таблиця 2

Анкета оцінки обсягу та якості соціальних послуг**I. Загальна інформація**

1. Які саме послуги Ви отримуєте?
2. Як часто Ви звертаєтесь за послугами?

II. Оцінка територіальної доступності

1. Оцініть зручність розташування місця надання послуг за шкалою від 1 до 5 (де 1 – зовсім незручно, 5 – дуже зручно).
2. Скільки часу зазвичай Ви витрачаєте на дорогу до установи?
 - до 15 хв.
 - 15–30 хв.
 - 30–60 хв.
 - понад 1 год.
3. У який спосіб Ви зазвичай дістаєтесь до місця надання послуг (пішки, громадським транспортом, власним авто, іншим)?

III. Оцінка якості послуг

1. Чи отримуєте Ви послуги в повному обсязі?
2. Чи достатньо Вам тієї кількості часу / візитів, які надаються?
3. Ввічливість та компетентність персоналу.
4. Оцініть якість надання послуг за шкалою від 1 до 5 (де 1 – низька, 5 – висока).

IV. Ваші пропозиції

1. Щоб Ви хотіли змінити або додати до переліку послуг?
2. Ваші зауваження до роботи персоналу.

Рекомендована література

1. Апопій В. В., Олексін І. І., Шутовська Н. О., Футало Т. В. Організація і технологія надання послуг: навч. посіб. Київ : ВЦ «Академія», 2006. 312 с.
2. Білецький М. Навчальна програма, самостійна робота, індивідуальні завдання та тести з курсу «Географія сфери послуг» для студентів географічного факультету. Львів : Видав. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2010. 87 с.
3. Влах М., Котик Л. Теорія і методологія географічної науки: навч. посіб. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. 344 с.
4. Мальська М. П. Просторові системи послуг (теорія, методологія, практика): монографія. Київ : Знання, 2009. 363 с.
5. Топчієв О. Г. Суспільно-географічні дослідження: методологія, методи, методики : навч. посіб. Одеса : Астропринт, 2005. 632 с.
6. Шаблій О. І. Основи суспільної географії / 2-ге вид. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2012. 296 с.

Практична робота 1

ЕЛЕКТРОННІ БАЗИ ДАНИХ СФЕРИ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ

Мета: ознайомити студентів зі сутністю, структурою та функціональністю електронних баз даних у сфері послуг в Україні; сформувати уявлення про їх значення для ефективного управління інфраструктурою, підвищення доступності послуг та прозорості їх надання; розвинути навички пошуку, аналізу й практичного використання інформаційних ресурсів у суспільно-географічних дослідженнях.

Завдання

1. Порівняти інформацію Державної служби статистики України, Порталу відкритих даних та одного профільного міністерства щодо надання послуг населенню (дашборди Міністерства освіти і науки України, Національної служби здоров'я України). Результат аналізу подати в табличному варіанті.

2. Сформулювати структурно-логічну модель дашборду з освітніх та медичних послуг.

3. Проаналізувати відповідність української статистики з надання соціальних послуг зі статистикою ООН та ЄС.

Завдання для самостійної роботи

1. Назвати основні компоненти електронних баз даних.

2. Визначити відмінність електронних баз даних від традиційних паперових записів.

3. Розкрити роль електронних баз даних у поліпшенні якості обслуговування клієнтів.

4. Охарактеризувати застосування електронних баз даних у маркетингових дослідженнях. Висвітлити значення таргетології у сфері послуг.

5. Визначити головні проблеми та перспективи розвитку інформаційних систем у сфері соціальних послуг в Україні.

6. Створити (у групі чи індивідуально) інфографіку «Система електронних баз даних соціальної сфери України» із

зазначенням головних суб'єктів, користувачів та потоків інформації.

7. Пояснити, чому платформа «Дія», створена Міністерством цифрової трансформації України, є екосистемою електронних державних (публічних) послуг.

8. Перелічити мобільні застосунки, що застосовуються в Україні для отримання послуг.

Рекомендовані джерела

1. Аналітичні панелі (дашборди). Національна служба здоров'я України. URL: <https://nszu.gov.ua/nszu-cifrova/onlain-servisi-dasbordi>.

2. Білецький М. Навчальна програма, самостійна робота, індивідуальні завдання та тести з курсу «Географія сфери послуг» для студентів географічного факультету. Львів : Видав. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2010. 87 с.

3. Бюджети територіальних громад України by ULEAD. OpenBudget: URL: https://public.tableau.com/app/profile/ulead/viz/_16360623127390/sheet0.

4. Влах М. Р., Борсук Ю. В. Електронні бази даних географічних досліджень сфери соціальних послуг в Україні. Десяті Сумські географічні наукові читання: матеріали Всеукр. наук. конф. (17-18 жовтня 2025 р., м. Суми). С. 39–44. URL: https://sspu.edu.ua/images/2025/docs/nauka/konf/zbirnik_ecfe3.pdf#page=39

5. Всеукраїнський перепис населення. Державна служба статистики України: веб-сайт. URL: <https://www.ukrcensus.gov.ua/>.

6. Державна служба статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>.

7. КВЕД-2010: види економічної діяльності. Державна служба статистики України. URL: https://kved.ukrstat.gov.ua/KVED2010/kv10_i.html.

8. Набори даних. Портал відкритих даних: веб-сайт. URL: <https://data.gov.ua/dataset>.

9. Населення України. Державна служба статистики України: веб-сайт. URL: <http://db.ukrcensus.gov.ua/PXWEB2007/>.

10. Освітні індикатори (дашборд). Міністерство освіти і науки України. URL: https://mon.gov.ua/osvitni-indikator-dashbord?_cf_chl_tk=Zu2qbatg5Rg5Mk.p.D4oJdR6g38mENxhyZvmEC_QVb4-1759320790-1.0.1.1-Un3aPpQiZHmlFhC56ABvIUXMFXTZ4R4QVioXk04FYHo.

11. Соціально-економічна географія України: навч. посіб. / за ред. О. І. Шаблія. Львів : Світ, 2000. 679 с.

Семінарське заняття 3

ОСОБЛИВОСТІ КОМПОНЕНТНОЇ СТРУКТУРИ СФЕРИ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ

Мета: сформувати у здобувачів освіти цілісне уявлення про компонентну структуру сфери послуг в Україні; розкрити особливості функціонування її основних складових; розвинути навички аналітичного опрацювання, уміння порівнювати різні види послуг та визначати найперспективніші напрями їх розвитку в Україні.

План

1. Поняття «компонентна структура сфери послуг».
2. Чинники формування та розвитку компонентної структури сфери послуг України. Сучасні виклики функціонування сфери послуг (дефіцит кадрів, енергетична залежність).
3. Особливості компонентної структури сфери послуг України в умовах соціально-економічної трансформації. Перспективи розвитку інноваційних та цифрових послуг.
4. Потреба удосконалення чинного «Класифікатора видів економічної діяльності» (КВЕД-2010) в частині надання послуг та його міжнародна сумісність (перехід на NACE Rev. 2.1).
5. Основні тренди, що формують сучасні напрями розвитку сфери послуг (штучний інтелект, децентралізація, екологізація).
6. Еволюція поняттєво-терміної системи «Географія сфери послуг».
7. Трансформація сфери послуг України під впливом війни, цифрової адаптації та інтеграції з ринком ЄС. Мілітаризація послуг, розвиток соціально-гуманітарного блоку, «цифровий стрибок» медичних та освітніх послуг.

Завдання для самостійної роботи

1. Укласти логічну схему «ПТС “Сфера послуг”».
2. Пояснити просторові відмінності частки реалізованих послуг населенню України у загальному обсязі послуг (табл. 4).

3. Проаналізувати частку реалізованих послуг підприємствами сфери послуг за видами економічної діяльності (табл. 5).

4. Навести приклади гібридних форматів поєднання фізичних та онлайн послуг (як-от: *хмарна медицина, дистанційна освіта, онлайн-банкінг*).

5. Розкрити значення соціальних інновацій у сфері послуг (*коворкінги, соціальні габи, community services*).

6. У чому полягають переваги таких нових видів інноваційних послуг (*каршеринг, коворкінг, платформи фрилансу*)?

7. Ознайомитись із моделями *circular services* (обмін, спільне користування, прокат замість володіння). У чому полягають переваги таких нових видів інноваційних послуг (каршеринг, коворкінг, платформи фрилансу)?

8. Підготувати есей на тему «Сфера послуг як інтегрований показник рівня життя населення».

Рекомендована література

1. Білецький М. Навчальна програма, самостійна робота, індивідуальні завдання та тести з курсу «Географія сфери послуг» для студентів географічного факультету. Львів : Видав. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2010. 87 с.

2. Влах М. Вербальна мова суспільної географії: становлення і розвиток : монографія. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2022. 488 с.

3. Іванова Л. О. Маркетинг послуг : навч. посіб. Львів: Вид-во Львів. торг.-екон. ун-ту, 2018. 508 с.

4. Класифікація видів економічної діяльності ДК 009:2010 : Наказ Держспоживстандарту України від 11.10.2010 р. № 457 (vb457609-10). Дата оновлення: 04.01.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vb457609-10#Text>.

5. Моргулець О. Б. Менеджмент у сфері послуг: навч. посіб. для вищ. навч. закл. Київ : ЦУЛ, 2012. 383 с.

6. Немець Л. М. Стийкий розвиток: соціально-географічний аспект (на прикладі України): монографія. Харків : Факт, 2003. 383 с.

Рис. 2. Співвідношення послуг за видами економічної діяльності, 2020²

² Державна служба статистики України. URL: <https://ukrstat.gov.ua/>.

Семінарське заняття 4

ТЕРИТОРІАЛЬНА ОРГАНІЗАЦІЯ СФЕРИ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ ТА ПРОБЛЕМИ ЇЇ УДОСКОНАЛЕННЯ

Мета: розкрити просторові особливості розвитку сфери послуг; з'ясувати чинники, що впливають на її формування; визначити регіональні відміни сфери послуг на національному рівні.

План

1. Поняття «територіальна організація сфери послуг».
2. Система чинників територіальної організації сфери послуг на національному рівні:
 - 2.1. Демографічні чинники.
 - 2.2. Економічні чинники.
 - 2.3. Соціальні чинники.
 - 2.4. Урбаністичні чинники (урбаністика послуг).
3. Значення теорії центральних місць В. Кристаллера³ для оптимізації розташування та формування ієрархійної мережі об'єктів обслуговування населення.
4. Регіональні відмінності сфери послуг (у розрізі макрорегіонів України).
5. Децентралізація сфери послуг під впливом російсько-української війни та формування просторових габів (Західний – концентрація релокованого ІТ-бізнесу, готельно-ресторанних послуг та логістичних терміналів; Київ – централізація фінансових, юридичних та державних послуг; прифронтові зони – орієнтація на першочергові потреби: ремонт, медицина, гуманітарна логістика).
6. Напрями подолання просторової нерівномірності розвитку сфери послуг в Україні (децентралізація та розвиток місцевого самоврядування, інфраструктурне забезпечення та транспортна доступність, підтримка малого і середнього бізнесу, використання сучасних цифрових технологій, планування мережі послуг і геоаналітика).

³ Кристаллер Вальтер (1893–1969) – німецький географ і економіст, знаний як автор теорії центральних місць. Основні ідеї теорії центральних місць: населення користується послугами найближчих центрів; центри мають різний ранг залежно від спектра послуг і сфери обслуговування.

Завдання для самостійної роботи

1. Пояснити, чому регіональні особливості сфери послуг України є індикатором просторової справедливості / несправедливості.
2. Пояснити явище кластеризації послуг та виникнення агломераційних ефектів у сфері послуг.
3. Підготувати есеї «Поляризація доступу до послуг (центр і периферія, міська і сільська місцевість) як прояв регіонального диспаритету».
4. Як ІТ-послуги (дата-центри, хмарні сервіси) впливають на територіальну організацію сфери послуг?
5. Особливості територіальної організації креативних індустрій (стрімінгові та медіа-послуги, геймінг-індустрія): стирання кордонів, створення локальних осередків.
6. Вплив шерингової економіки на просторовий розподіл окремих видів послуг (кур'єрська логістика, коворкінги, колівінги та ін.).

Рекомендована література

1. Білецький М. Навчальна програма, самостійна робота, індивідуальні завдання та тести з курсу «Географія сфери послуг» для студентів географічного факультету. Львів : Видав. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2010. 87 с.
2. Гукалова І. В. Якість життя населення України: суспільно-географічна концептуалізація : монографія. Київ : Друкарня МВС України, 2009. 346 с.
3. Данилишин Б. М., Куценко В. І., Остафійчук Я. В. Сфера та ринок послуг у контексті соціальної модифікації суспільства / Рада по вивченні продуктивних сил України, НАН України. Київ : ЗАТ «Нічлава», 2005. 328 с.
4. Мальська М. П. Просторові системи послуг (теорія, методологія, практика): монографія. Київ : Знання, 2009. 363 с.
5. Немець Л. М. Стійкий розвиток: соціально-географічний аспект (на прикладі України): монографія. Харків : Факт, 2003. 383 с.
6. Шаблій О. І. Основи суспільної географії / 2-ге вид. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2012. 296 с.

Семінарське заняття 5

ОСОБЛИВОСТІ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ СФЕРИ ПОСЛУГ НА ГЛОБАЛЬНОМУ РІВНІ

Мета: сформувати у здобувачів освіти системне розуміння територіальної організації сфери послуг у світі; виявити ключові закономірності та глобальні тенденції її просторового розвитку; розвинути вміння аналізувати просторові відмінності структури послуг; оцінювати їхній вплив на соціально-економічний розвиток регіонів та країн.

План

1. Глобальний вимір сфери послуг. Роль у світовій економіці.
2. Чинники територіальної організації послуг у країнах світу. Людський капітал як чинник високотехнологічних послуг.
3. Ключові особливості глобального розміщення послуг.
 - 3.1. Розкрити зміст поняття глобальні інноваційні кластери.
 - 3.2. Проаналізувати сучасні полюси наукового тяжіння, або «наукову тріаду»: Азійсько-Тихоокеанський регіон (кластер Шеньчжень, Гонконг, Гуанчжоу; Токіо, Йокогама, Сеул), Північна Америка (Кремнієва долина, Бостон, Нью-Йорк), Західна Європа (Лондон, Париж, Мюнхен, Цюрих).
 - 3.3. Лінійно-мережева структура (*транспортні коридори, міжфірмові зв'язки, аутсорсинг, глобальні цифрові платформи*);
 - 3.4. Поляризація (*глобальні центри, центри аутсорсингу*) та ієрархія.
4. Значення і роль міжнародної торгівлі послугами.

Завдання для самостійної роботи

1. Створити схему / модель (графічну чи текстову) структури глобального ринку послуг. Показати ключові зв'язки між його компонентами. Розкрити роль окремих країн або глобальних міст у розвитку сфери послуг.
2. Проаналізувати світовий ринок електронної комерції (e-commerce), зокрема діяльність найбільших та найпопулярніших

глобальних маркетплейсів (торговельних майданчиків). Глобальні спеціалізовані та регіональні маркетплейси.

3. Проаналізувати переваги міжнародної освіти (якість та визнання, розвиток міжкультурної компетенції, мовна практика, кар'єрні перспективи, розширення соціальної наукової мережі).

4. Розкрити відмінності організаційної структури наукової та науково-технічної діяльності в Україні та світі.

5. Як процеси геопатріації (англ. *geopatriation*) та *friend-shoring* змінюють просторову структуру науково-технічної діяльності?

6. Пояснити зростання Індії як R&D-габу в науково-технічній діяльності (Гайдарабад та Бенгалуру як світові інноваційні вузли).

Рекомендована література

1. Білецький М. Навчальна програма, самостійна робота, індивідуальні завдання та тести з курсу «Географія сфери послуг» для студентів географічного факультету. Львів : Видав. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2010. 87 с.

2. Заблоцька Р. О. Світовий ринок послуг: підручник / КНУ ім. Т. Шевченка. Київ : ІМВ, 2005. 280 с.

3. Немець Л. М. Стійкий розвиток: соціально-географічний аспект (на прикладі України): монографія. Харків : Факт, 2003. 383 с.

4. Ринок послуг в умовах глобалізації. URL: <http://ebib.pp.ua/rinok-poslug-v-umovah-globalizatsiyi-osoblivosti-pidpriyemitskoyi-diyalnosti.html#g1>

5. Румянцев А. П., Коваленко Ю. О. Міжнародна торгівля послугами: навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2003. 112 с.

6. Світовий ринок товарів та послуг: підручник / за заг. ред. А. А. Мазаракі. Київ : КНТЕУ, 2015. 708 с.

Практична робота 2

ТЕРИТОРІАЛЬНА ОРГАНІЗАЦІЯ ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА В УКРАЇНІ

Мета: розвинути навички аналізу динаміки житлового фонду та просторових відмінностей у його структурі; ознайомити студентів із особливостями територіальної організації житлово-комунального господарства України; сформувані практичні вміння використовувати статистичні дані для побудови графіків та картосхем.

Завдання

1. Побудувати стовпчикову діаграму загального обсягу житлового фонду України у 2019 і 2020 роках (табл. 6, 7). Пояснити тенденцію змін.

2. Укласти картосхему «Житловий фонд України у 2020 році» (табл. 7). Способом картограми позначити частку житлової площі у загальній площі житлових приміщень, способом картодіаграми – кількість квартир у житлових будинках та нежитлових будівлях.

3. Визначити особливості територіальної організації житлового фонду України.

Завдання для самостійної роботи

1. Охарактеризувати головні чинники розвитку житлово-комунального господарства в Україні (природно-кліматичні, адміністративні, соціально-економічні).

2. Розкрити зв'язок житлово-комунального господарства з адміністративно-територіальним устроєм України. Вертикальна підпорядкованість житлово-комунального господарства.

3. Особливості мережевої та кластерної організації житлово-комунального господарства в Україні.

4. Територіальна диференціація житлово-комунального господарства за щільністю та розвиненістю в Україні.

5. Розкрити просторові особливості ринку житла (первинний, вторинний, оренда) в Україні.

6. Сутність «розумних» комунальних послуг.

7. Запропонувати напрями модернізації житлово-комунальної інфраструктури України з урахуванням сучасних викликів.

8. Дослідити прямі збитки, завдані житловому фонду країни внаслідок повномасштабної російсько-української війни.

9. Проаналізувати нормативно-правові акти, що регулюють відновлення житлово-комунального господарства України у післявоєнний час. Програми «ЄВідновлення», «ЄОселя».

Рекомендовані джерела

1. Апопій В. В., Олексін І. І., Шутовська Н. О., Футало Т. В. Організація і технологія надання послуг: навч. посіб. Київ: ВЦ «Академія», 2006. 312 с.

2. Білецький М. Навчальна програма, самостійна робота, індивідуальні завдання та тести з курсу «Географія сфери послуг» для студентів географічного факультету. Львів: Видав. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2010. 87 с.

3. Господарський Кодекс України: Закон України від 16.01.2003 р. № 436-IV. Дата оновлення: 14.08.2021. Ст. 62. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>.

4. Данилишин Б. М., Куценко В. І., Остафійчук Я. В. Сфера та ринок послуг у контексті соціальної модифікації суспільства / Рада по вивченні продуктивних сил України, НАН України. Київ: ЗАТ «Нічлава», 2005. 328 с.

5. Єдиний проєктний портфель держави. DREAM Аналітика. URL: <https://bi.dream.gov.ua/#/spp>.

6. ЛУН – Нерухомість України: продаж квартир і будинків на вторинці... URL: https://lun.ua/?srsId=AfmBOopH_386DaJiRz6CabJnfxGoXDHFmvmApLa8mnoAcfBMgT8qF6qU

Практична робота 3

ТЕРИТОРІАЛЬНА ОРГАНІЗАЦІЯ ОПТОВОЇ ТА РОЗДРІБНОЇ ТОРГІВЛІ В УКРАЇНІ

Мета: ознайомити студентів із територіальною організацією системи оптової та роздрібною торгівлі в Україні; розвинути навички аналізу статистичних даних товарообігу, регіональних диспропорцій та графічні структури торговельної діяльності; навчити виконувати картографічні побудови для виявлення структурних особливостей торгівлі.

Завдання

1. Проаналізувати загальні обсяги оптового товарообігу продовольчих і непродовольчих товарів за регіонами України (за 9 місяців 2020 р.) (табл. 8).
2. Порівняти обсяги оптового та роздрібного товарообігу в певному регіоні (за вибором студента) (табл. 9, 10).
3. Побудувати картосхему «Роздрібний товарообіг в січні 2022 р.». Способом картограми позначити індекс фізичного обсягу обігу роздрібного товарообігу (в порівнянних цінах) (січень 2022 р. до січня 2021 р.), способом картодіаграми – роздрібний товарообіг у січні 2022 р. (табл. 11). Пояснити причини виявлених територіальних диспропорцій.
4. Найбільші центри та вузли оптової торгівлі України.
5. Найбільші мережі роздрібною торгівлі в Україні.

Завдання для самостійної роботи

1. Проаналізувати нормативно-правові акти, що регулюють торгівлю.
2. Значення та види реклами у торгівлі.
3. Роль програми «Національний кешбек» у підтримці вітчизняних товаровиробників.
4. Економічні та соціальні переваги e-commerce (понад 80 % покупок у великих містах супроводжуються послугами доставки та цифрових платежів).
5. Охарактеризувати ритейл (англ. *retail* – роздрібна торгівля, тобто продаж товарів або послуг безпосередньо

кінцевому споживачу для особистого використання, а не для перепродажу) як складову структури торгівлі та його роль у взаємодії з кінцевим споживачем.

4. Написати есей на тему «Чинники формування регіональних диспропорцій у розвитку торгівлі України».

5. Розкрити вплив руйнування інфраструктури торгівлі (складські приміщення, логістичні хаби, торговельні центри та магазини) на порушення ланцюгів постачання, ускладнення та подорожчання транспортних перевезень внаслідок воєнних дій.

Рекомендовані джерела

1. Апопій В. В., Олексін І. І., Шутовська Н. О., Футало Т. В. Організація і технологія надання послуг: навч. посіб. Київ : ВЦ «Академія», 2006. 312 с.

2. Білецький М. Навчальна програма, самостійна робота, індивідуальні завдання та тести з курсу «Географія сфери послуг» для студентів географічного факультету. Львів : Видав. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2010. 87 с.

3. Говорушко Т. А. Страхові послуги: підручник. Київ : ЦУЛ, 2011. 376 с.

4. Економіка платних послуг. URL: <http://ebib.pp.ua/ekonomika-platnih-poslug-pidruchnik-onlayn.html>.

5. Мальська М. П. Просторові системи послуг (теорія, методологія, практика): монографія. Київ : Знання, 2009. 363 с.

6. Румянцев А. П., Коваленко Ю. О. Міжнародна торгівля послугами: навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2003. 112 с.

Практична робота 4

АНАЛІЗ ТРАНСПОРТНИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ

Мета: розвинути вміння аналізувати статистичні дані транспортної сфери; визначати динаміку та просторові особливості пасажирських і вантажних перевезень; оцінювати роль різних видів транспорту у сфері послуг України.

Завдання

1. Порівняти види транспорту за обсягом пасажиро- та вантажоперевезень (табл. 12, 13).

2. Визначити частку окремих видів транспорту в загальному обсязі пасажироперевезень (табл. 12).

3. Побудувати секторні діаграми структури пасажиро- та вантажообігу (табл. 14, 15).

4. Укласти картосхему «Перевезення пасажирів автобусним транспортом у межах України» (табл. 16). Способом картограми позначити частку легальних перевізників, способом гістограми – кількість автостанцій. Пояснити просторові диспропорції.

5. Порівняти обсяг пасажироперевезень за типом вагонів (загальних, купейних, люкс, м'яких, плацкартних, сидячих). Визначити, який тип перевезень найпопулярніший в Україні (табл. 17).

6. Укласти рейтинг міст за кількістю відправлених пасажирів. Виділити групи міст із високими, середніми та низькими показниками відправлень. Побудувати картосхему, на якій значковим способом позначити виділені групи міст. Пояснити виявлені просторові диспропорції.

7. Створити таблицю кількості відправлених пасажирів із окремого міста (за вибором студента) (табл. 18). Пояснити виявлені особливості.

Завдання для самостійної роботи

1. Підготувати порівняльну таблицю переваг та недоліків автомобільного, залізничного, авіаційного та річкового транспорту.

2. Розкрити значення мультимодальності в наданні транспортних послуг.

3. Пояснити, які показники підтверджують поляризацію якості та доступності транспортних послуг.

4. Проаналізувати порушення логістичних ланцюгів унаслідок воєнних дій та блокади морських портів в Україні (переорієнтація до західного кордону, зростання автомобільних перевезень, розвиток складської логістики на Заході України).

5. Проаналізувати державні програми з відновлення та розвитку транспорту.

Рекомендовані джерела

1. Апопій В. В., Олексін І. І., Шутовська Н. О., Футало Т. В. Організація і технологія надання послуг: навч. посіб. Київ: ВЦ «Академія», 2006. 312 с.

2. Білецький М. Навчальна програма, самостійна робота, індивідуальні завдання та тести з курсу «Географія сфери послуг» для студентів географічного факультету. Львів: Видав. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2010. 87 с.

3. Грищевич В., Сеньчук Х. Полімагістралі Карпатського регіону України. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету*. Серія: Географія, № 2. Тернопіль, 2011. С. 78–83.

4. Громадська спілка МАПА: Перевірка перевізників, автостанцій та міжнародних організацій. URL: <https://mapa.net.ua/>.

5. Гудзеляк І., Борсук Ю. Інтеграція транспортної системи Львівської області до європейської в умовах вимушеної міграції населення. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету ім. Володимира Гнатюка*. Серія: географія. 2024. № 1 (56). С. 90–103.

6. Єдиний проектний портфель держави. DREAM Аналітика. URL: <https://bi.dream.gov.ua/#/spp>

7. Іванова Л. О. Маркетинг послуг: навч. посіб. Львів: Вид-во Львів. торг.-екон. ун-ту, 2018. 508 с.

8. Інформація про пасажиропотік на міжнародному та внутрішньому сполученнях. Портал відкритих даних. URL: <https://data.gov.ua/dataset/eda3baf5-f12c-4330-bbf5-fe419b39f4e2>

9. Мальська М. П. Просторові системи послуг (теорія, методологія, практика): монографія. Київ: Знання, 2009. 363 с.

10. Cross-border resilience of critical transport infrastructure in Ukraine and impact on the economy and society (Workshop 5: held on 28 July 2023, Warsaw, Poland and online): White Paper. April 2024. P. 26.

Практична робота 5

ОСОБЛИВОСТІ КОМПОНЕНТНОЇ ТА ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНІХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ

Мета: навчитися використовувати літературні, статистичні, картографічні та електронні джерела інформації для вивчення просторових відмінностей у розвитку системи освіти України; сформувати навички географічного опрацювання показників розвитку освіти.

Завдання

1. Використовуючи статистичні матеріали про розвиток дошкільної, загальної середньої, професійно-технічної, фахової передвищої, вищої освіти в Україні систематизувати дані за кількістю навчальних закладів; кількістю учнів або студентів (табл. 19, 20, 22–28).

2. Побудувати аналітичні таблиці та діаграми (в Excel, Google Sheets чи іншій програмі) стосовно рейтингу областей за кількістю студентів у закладах фахової передвищої та вищої освіти (табл. 25, 28), структури освітніх закладів за освітньо-кваліфікаційним рівнем (табл. 26, 27).

3. Використовуючи дані табл. 30, побудувати картосхему «Частка аспірантів у наукових установах та закладах вищої освіти України». Способом картограми позначити розподіл аспірантів, картодіаграми – кількість наукових установ та вищих закладів освіти для підготовки аспірантів.

4. Здійснити просторовий аналіз отриманих показників, зокрема визначити адміністративні області з найвищими та найнижчими освітніми показниками за кількістю закладів та учнів у 2023 році.

5. Створити інфографіку «Підготовка аспірантів-іноземців за країнами, з яких вони прибули на навчання» (табл. 31).

6. Сформулювати висновки щодо регіональних особливостей розвитку освіти, ключових проблем освітньої сфери та перспектив удосконалення мережі освітніх послуг в Україні.

Завдання для самостійної роботи

1. Проаналізувати нормативно-правове забезпечення надання освітніх послуг в Україні.
2. Розкрити особливості запровадження в Україні дуальної освіти.
3. Розкрити вплив реформи адміністративно-територіального устрою України на формування територіальних освітніх систем.
4. З'ясувати можливості неформальних освітніх послуг.
5. Розкрити переваги та обмеження дистанційної освіти та онлайн-освіти.
6. Дослідити тенденцію до створення в Україні освітніх кластерів.
7. Розкрити сутність ринку освітніх послуг.

Рекомендовані джерела

1. Апопій В. В., Олексін І. І., Шутовська Н. О., Футало Т. В. Організація і технологія надання послуг: навч. посіб. Київ : ВЦ «Академія», 2006. 312 с.
2. Білецький М. Навчальна програма, самостійна робота, індивідуальні завдання та тести з курсу «Географія сфери послуг» для студентів географічного факультету. Львів : Видав. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2010. 87 с.
3. Державна служба статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>.
4. Єдиний проектний портфель держави. DREAM Аналітика. URL: <https://bi.dream.gov.ua/#/spp>.
5. Мельниченко Т. Ю. Суспільно-географічні основи вивчення територіальної організації освіти. Київ : Ніка-Центр, 2001. 90 с.
6. Освітні індикатори (дашборд). Міністерство освіти і науки України. URL: https://mon.gov.ua/osvitni-indikatorii-dashbord?_cf_chl_tk=Zu2qbatg5Rg5Mk.p.D4oJdR6g38mENxhyZvmEC_QVb4-1759320790-1.0.1.1-Un3aPpQiZHmlFhC56ABvlUXMFXTZ4R4QVjOXk04FYHo.

Семінарське заняття 6

ТЕРИТОРІАЛЬНА ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВИХ ПОСЛУГ У СВІТІ

Мета: сформувати цілісне уявлення на глобальному рівні організацію наукових послуг; виявити провідні світові центри наукових послуг; з'ясувати чинники та закономірності просторових диспропорцій; порівнювати моделі наукового розвитку країн світу та критично оцінювати їхню конкурентоспроможність у сфері досліджень та наукових розробок.

План

1. Роль наукових послуг у глобальній економіці.
2. Просторові форми науково-дослідницької діяльності (рис. 3).
3. Формування світових центрів (габів) наукових послуг.
4. Просторові диспропорції світового наукового простору.
5. Використовуючи рис. 4, проаналізувати кореляцію між індексом людського розвитку та часткою витрат на наукові дослідження у ВВП країн світу.

Завдання для самостійної роботи

1. Вказати головні регіони концентрації наукових центрів у світі.
2. Назвати відомі університети й дослідницькі центри світового значення. Ознайомитися зі системами ранжування для оцінки наукової діяльності, зокрема зі світовими рейтингами університетів ARWU, THE, QS World University Rankings.
3. Ознайомитися зі сферами діяльності та найвідомішими продуктами Clarivate (раніше Clarivate Analytic)⁴.
4. Чи здатні держави, що розвиваються, конкурувати з країнами-лідерами у сфері R&D? Навести аргументи.

⁴ Clarivate – незалежна американська компанія, заснована в 2016 році, що є провідним світовим постачальником інтелектуальної інформації та аналітики; керує базами даних, інформаційними системами з інтелектуальної власності.

5. Порівняти розвиток наукових послуг у розвинених країнах та країнах, що розвиваються.

6. Проаналізувати програми розвитку науки в Україні.

7. Чи можливе формування в Україні наукового габу світового рівня?

Рекомендована література

1. Апопій В. В., Олексін І. І., Шутовська Н. О., Футало Т. В. Організація і технологія надання послуг: навч. посіб. Київ : ВЦ «Академія», 2006. 312 с.

2. Білецький М. Навчальна програма, самостійна робота, індивідуальні завдання та тести з курсу «Географія сфери послуг» для студентів географічного факультету. Львів : Видав. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2010. 87 с.

3. Влах М., Котик Л. Теорія і методологія географічної науки: навч. посіб. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. 344 с.

4. Єдиний проектний портфель держави. DREAM Аналітика. URL: <https://bi.dream.gov.ua/#/spp>.

5. Про інноваційну діяльність : Закон України від 16.10.2012 р. Дата оновлення: 31.03.2023. № 5460-17. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15#Text>.

6. Про наукову і науково-технічну діяльність : Закон України від 06.12.2016 р. № 1774-VIII. Дата оновлення: 27.09.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text>.

7. Ринок послуг в умовах глобалізації. URL: <http://ebib.pp.ua/rinok-poslug-v-umovah-globalizatsiyi-osoblivosti-pidpriyemniiskoyi-diyalnosti.html#g1>.

8. Clarivate – Leading Global Transformative Intelligence. URL: <https://clarivate.com/>.

Рис. 3. Просторові форми наукової діяльності (М. Влах, Л. Котик, 2019)

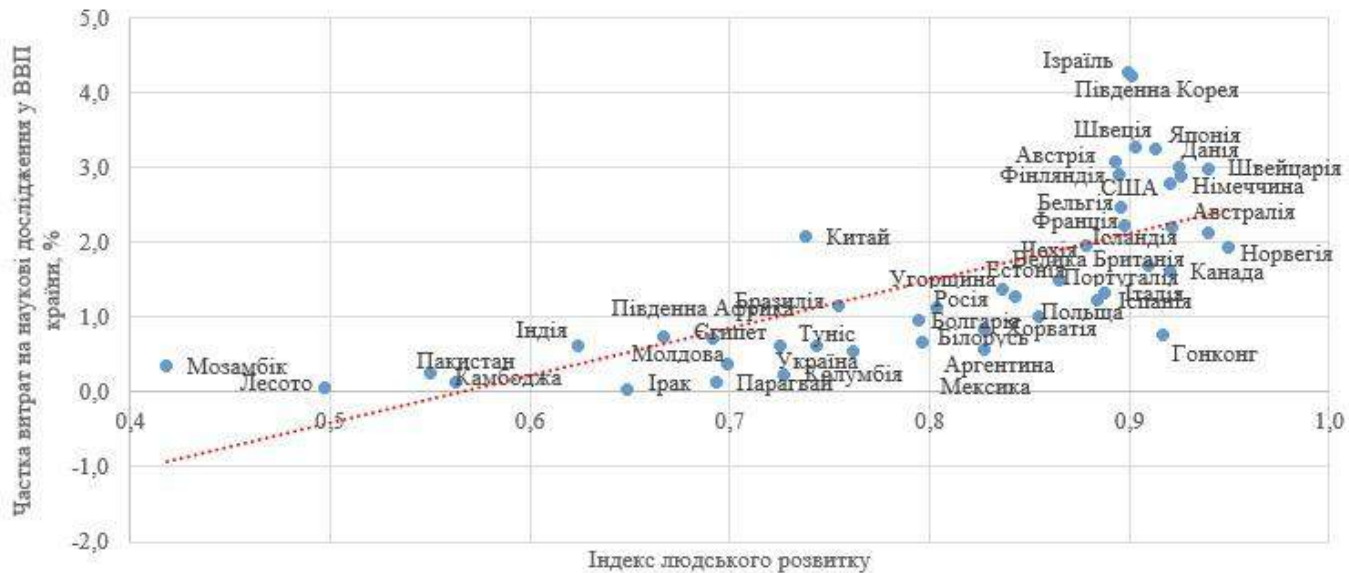

Рис. 4. Розподіл країн світу за індексом людського розвитку та часткою витрат на наукові дослідження у ВВП (М. Влах, Л. Котик, 2019)

Практична робота 6

ТЕРИТОРІАЛЬНА ОРГАНІЗАЦІЯ СФЕРИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я В УКРАЇНІ

Мета: ознайомити студентів із просторовими особливостями функціонування сфери охорони здоров'я в Україні; навчити аналізувати статистичні дані про захворюваність, мережу медичних закладів, кадровий потенціал та фінансування охорони здоров'я; формувати навички побудови картосхем, діаграм та порівняльних таблиць для оцінювання регіональних відмінностей щодо забезпечення населення медичними послугами.

Завдання

1. Проаналізувати динаміку та структуру захворюваності населення в Україні (табл. 33).

2. Побудувати графіки динаміки закладів охорони здоров'я України (табл. 34). Пояснити тенденції формування медичних закладів у період незалежності України.

3. Побудувати графіки динаміки кількості лікарів усіх спеціальностей та середнього медичного персоналу в Україні (табл. 35). Визначити, скільки працівників середнього медичного персоналу приблизно припадає на одного лікаря.

4. Здійснити аналіз витрат на охорону здоров'я (за функціями, провайдерами та фінансовими агентами) (табл. 36–38). Виокремити головні фінансуючі організації в Уряді, що витрачають кошти для надання медичних послуг.

5. Державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення.

6. Сформулювати висновки стосовно територіальних диспропорцій розвитку сфери охорони здоров'я в Україні.

Завдання для самостійної роботи

1. Проаналізувати нормативно-правове забезпечення розвитку медичних послуг в Україні.

2. Розкрити зміст поняття «ринок медичних послуг». Відмінності ринку медичних послуг від ринків інших видів послуг.

3. Ознайомитися з новими видами медичних послуг (телемедицина, медичні онлайн-консультації, моніторинг здоров'я в реальному часі).

4. Реформа адміністративно-територіального устрою України та її вплив на територіальні медичні системи.

5. Проаналізувати програми з відновлення і розвитку сфери охорони здоров'я.

Рекомендовані джерела

1. Аналітичні панелі (дашборди). Національна служба здоров'я України. URL: <https://nszu.gov.ua/nszu-cifrova/onlain-servisi-dasbordi>.

2. Апопій В. В., Олексін І. І., Шутовська Н. О., Футало Т. В. Організація і технологія надання послуг: навч. посіб. Київ : ВЦ «Академія», 2006. 312 с.

3. Білецький М. Навчальна програма, самостійна робота, індивідуальні завдання та тести з курсу «Географія сфери послуг» для студентів географічного факультету. Львів : Видав. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2010. 87 с.

4. Державна служба статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>.

5. Єдиний проектний портфель держави. DREAM Аналітика. URL: <https://bi.dream.gov.ua/#/spp>.

6. Кількість ліжок денного стаціонару при амбулаторно-поліклінічних закладах, ліж. Портал місцевої статистики Львівщини: веб-сайт. URL: <https://stat.loda.gov.ua/stat/regions/kilkist-lizhok-dennogo-statsionaru-pry-ambulatorno-poliklinichnyh-zakladah/>.

7. Мальська М. П. Просторові системи послуг (теорія, методологія, практика): монографія. Київ : Знання, 2009. 363 с.

8. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення надання медичної допомоги : Закон України від 01.07.2022 р. № 2347-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2347-IX#Text>.

Семинарське заняття 7

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ІНСТИТУЦІЙНІ ТА ПРОСТОРОВІ ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ

Мета: розкрити сутність і види адміністративних послуг у системі публічного управління; проаналізувати територіальну організацію центрів надання адміністративних послуг (ЦНАП) у Львівській області; виявити диференціацію у доступності адміністративних послуг для населення територіальних громад.

План

1. Поняття та класифікація адміністративних послуг: сутність, ознаки, функціональне значення (дод. А).
2. Нормативно-правові засади надання адміністративних послуг в Україні (дод. Б).
3. Центри надання адміністративних послуг (ЦНАП) у забезпеченні доступу населення до адміністративних послуг.
4. Особливості надання адміністративних послуг у міських, селищних та сільських громадах.
5. Цифровізація та електронні сервіси в системі адміністративних послуг (портал «Дія», місцеві електронні платформи).
6. Мережа та територіальна структура ЦНАП у Львівській області.
7. Проблеми та перспективи удосконалення організації адміністративних послуг у Львівській області.

Завдання для самостійної роботи

1. Схарактеризувати портал державних послуг e-Government.
2. Оцінити доступність адміністративних послуг для населення за місцем проживання чи перебування студента (наприклад, відстань до найближчого ЦНАП, кількість наданих послуг у розрахунку на одного мешканця).

3. Підготувати аналітичний звіт про ефективність забезпечення адміністративними послугами у Львівській області та можливі напрями її вдосконалення.

Рекомендована література

1. Апопій В. В., Олексін І. І., Шутовська Н. О., Футало Т. В. Організація і технологія надання послуг: навч. посіб. Київ: ВЦ «Академія», 2006. 312 с.

2. Білецький М. Навчальна програма, самостійна робота, індивідуальні завдання та тести з курсу «Географія сфери послуг» для студентів географічного факультету. Львів: Видав. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2010. 87 с.

3. Всеукраїнський перепис населення. Державна служба статистики України: веб-сайт. URL: <https://www.ukrcensus.gov.ua/>.

4. Гукалова І. В. Якість життя населення України: суспільно-географічна концептуалізація: монографія. Київ: Друкарня МВС України, 2009. 346 с.

5. Данилишин Б. М., Куценко В. І., Остафійчук Я. В. Сфера та ринок послуг у контексті соціальної модифікації суспільства / Рада по вивченні продуктивних сил України, НАН України. Київ: ЗАТ «Нічлава», 2005. 328 с.

6. Мальська М. П. Просторові системи послуг (теорія, методологія, практика): монографія. Київ: Знання, 2009. 363 с.

7. Про соціальні послуги: Закон України № 2671-VIII від 17.01.2019; ред. від 27.09.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#Text>.

Практична робота 7

АНАЛІЗ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ У ЛЬВІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Мета: ознайомити з можливостями використання електронних відкритих баз даних у дослідженнях сфери фінансових послуг; здійснювати порівняльний аналіз доходів і видатків місцевих бюджетів територіальних громад Львівської області; виявити просторові закономірності фінансової спроможності громад.

Завдання

1. Ознайомитися зі структурою бази даних Open Budget.
2. Побудувати гістограму «Надходження до загального фонду бюджету територіальної громади» (за вибором студента) (табл. 39).
3. Визначити частку земельного податку й податку на нерухомість у територіальних громадах Львівської області (табл. 39). Визначити топ-5 лідерів за сплатою зазначених податків до бюджету.
4. Здійснити просторовий аналіз фінансової спроможності громад Львівської області.

Завдання для самостійної роботи

1. Як повна віртуалізація фінансових послуг (через FinTech⁵, хмарні технології та ШІ) трансформує глобальну конкуренцію на ринку послуг?
2. Пояснити переваги поширення безготівкових операцій.
3. Ознайомитися з новими бізнес-моделями (*фінтех*, *neobank*, *insurtech*).

⁵ FinTech (англ. *Financial Technology* – фінансові технології) – сфера діяльності та галузь інновацій, у якій цифрові технології використовують для надання фінансових послуг ефективніше, швидше й зручніше, ніж у традиційних фінансових установах. Основні напрями FinTech: платежі та перекази, цифровий банкінг, інвестиції та трейдинг, InsurTech, LendTech, Blockchain та криптовалютні технології, AI у фінансах.

4. Назвати сучасні технології, які застосовуються для підвищення ефективності, зручності та доступності фінансових послуг.
5. Розкрити вплив глобальних фінансових трендів на національний ринок.
6. Види міжнародних фінансових послуг. Роль міжнародних фінансових організацій (МВФ, Світовий Банк, ЄБРР).
7. Підготувати презентацію на тему «Рейтинг територіальних громад Львівської області за доходами».
8. Розкрити особливості організації фінансових послуг у Львові, районних центрах та сільській місцевості Львівської області.

Рекомендовані джерела

1. Білецький М. Навчальна програма, самостійна робота, індивідуальні завдання та тести з курсу «Географія сфери послуг» для студентів географічного факультету. Львів : Видав. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2010. 87 с.
2. Бюджети територіальних громад України. OpenBudget: URL: <https://public.tableau.com/app/profile/ulead/viz/16360623127390/sheet0>.
3. Мамчур О. І. Суспільно-географічні проблеми формування ринкової інфраструктури Львівської області: дис. ... канд. геогр. наук: 11.00.02. Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2010. 217 с.
4. Слав'юк Н. Р., Глущенко С. В. Ринок фінансових послуг : навч. посіб. Київ : НаУКМА, 2022. 205 с.
5. Червона О. Ю., Копач Н. О. Чинники конкурентоспроможності підприємницьких структур у сфері послуг. *Вісник Львівського університету. Серія економічна*. 2020. № 58. С. 160–169.
6. Vlach M., Vanda I., Kotyk L. On the financial capacities of administrative districts of Lviv Oblast. *Journal of Geology, Geography and Geoecology*. 2022. Вип. 4. С. 761–772.

Практична робота 8

СУЧАСНИЙ СТАН ТА ТЕРИТОРІАЛЬНА ОРГАНІЗАЦІЯ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ У ЛЬВІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Мета: розкрити особливості розвитку сфери культури і спорту у Львівській області; дослідити просторову структуру культурних та спортивних закладів; з'ясувати значення об'єктів культурної і спортивної інфраструктури у формуванні соціального простору регіону.

Завдання

1. Сформувати базу даних щодо закладів культури та спорту в окремій територіальній громаді Львівської області (за вибором студента).
2. Проаналізувати забезпеченість населення культурними та спортивними послугами (кількість закладів культури та спортивних споруд на 10 тис. осіб) (табл. 40, 41).
3. Оцінити якість проведення культурних та спортивних заходів (на прикладі окремої територіальної громади або міста).

Завдання для самостійної роботи

1. Сформувати перелік нормативно-правових актів, які регулюють розвиток культури в Україні. Ознайомитися з їх головними положеннями.
2. Підготувати аналітичну довідку щодо територіальної диференціації сфери культури і спорту у Львівській області.

Рекомендовані джерела

1. Білецький М. Навчальна програма, самостійна робота, індивідуальні завдання та тести з курсу «Географія сфери послуг» для студентів географічного факультету. Львів : Видав. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2010. 87 с.
2. Кількість закладів культури, од. Портал місцевої статистики Львівщини: веб-сайт. URL: <https://stat.loda.gov.ua/stat/regions/kilkist-zakladiv-kultury/>.
3. Культура, відпочинок, спорт та туризм. Статистичний портал Львівщини. URL: <https://stat.loda.gov.ua/category/kultura-vidpochynok-sport-ta-turyzm/>.

Семінарське заняття 8

ПОСЛУГИ ГОСТИННОСТІ ТА ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ

Мета: розкрити зміст і структуру туристичних послуг; виявити просторові особливості розвитку туристичної індустрії України; визначити сучасні тенденції, проблеми й перспективи функціонування туристичних послуг у контексті регіональної економіки.

План

1. Сутність і структура туристичних послуг. Продуктові та технологічні інновації (*віртуальний туризм, промисловий туризм, містичний туризм, гобі-туризм, wellness-туризм* та ін.).

2. Нормативно-правова база регулювання туристичної діяльності в Україні.

3. Прикладне значення туристичних підприємств та сервісних закладів у формуванні конкурентоспроможності туристичних послуг.

4. Використання цифрових платформ (Touristmap.gov.ua, Visit Ukraine) у дослідженні туристичних послуг.

5. Проблеми та перспективи розвитку туристичних послуг в умовах євроінтеграції та післявоєнного відновлення регіонів.

Завдання для самостійної роботи

1. Розкрити зміст поняття туризм 2.0.

2. Охарактеризувати головні туристичні райони України.

3. Навести приклади популярних туристичних маршрутів в Україні.

4. Із використанням сервісу Google Maps побудувати інтерактивну мапу туристичних об'єктів в окремому регіоні (за вибором студента).

5. Охарактеризувати відомі міжнародні та національні готельні мережі в Україні (табл. 3).

6. Назвати туристичні послуги, популярні в молодіжному середовищі.

Таблиця 3

Відомі готельні мережі в Україні

Готельна мережа	Країна походження	Клас / сегмент	Головні міста / курортні зони
Міжнародні мережі			
Hilton Hotels & Resorts	США	5 ★	Київ
Hyatt Hotels Corporation	США	5 ★	Київ
InterContinental Hotels Group (IHG)	Велика Британія	4-5 ★	Київ
Accor (ibis, ibis Styles, Novotel, Mercure)	Франція	3-4 ★	Київ, Львів, Одеса
Radisson Hotel Group	Швеція	4-5 ★	Київ, Буковель
Best Western	США	3-4 ★	Київ, Львів
Українські (національні) мережі			
Reikartz Hotel Group	Україна	3 ★	Київ, Львів, Харків, Одеса
Premier Hotels and Resorts	Україна	4-5 ★	Київ, Львів, Одеса, Дніпро
Optima Hotels	Україна	3 ★	Київ
Ribas Hotels Group	Україна	3-4 ★	Одеса
Black Sea Hotels Group	Україна	3-4 ★	Одеса, Чорноморськ
VitaPark	Україна	3-4 ★	Карпати
Bukovel Hotel Network	Україна	3-4 ★	Буковель

Рекомендована література

1. Білецький М. Навчальна програма, самостійна робота, індивідуальні завдання та тести з курсу «Географія сфери послуг» для студентів географічного факультету. Львів : Видав. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2010. 87 с.

2. Кузик С. П. Географія туризму : навч. посіб. Київ : Знання, 2011. 271 с.

3. Культура, відпочинок, спорт та туризм. Статистичний портал Львівщини. URL: <https://stat.loda.gov.ua/category/kultura-vidpochynok-sport-ta-turyzm/>.

ІНДИВІДУАЛЬНІ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКІ ЗАВДАННЯ

Тематика завдань

1. Територіальні аспекти розвитку сервісних платформ (Glovo, Bolt, Rozetka).
2. Економіка досвіду як етап еволюції економічної цінності.
3. Вплив креативних індустрій на сервісну спеціалізацію міста.
4. Освітньо-культурні послуги як чинник соціальної згуртованості території.
5. Проблеми та перспективи розвитку побутових послуг у сільській місцевості.
6. Торговельно-сервісна функція центральної частини міста: структура та динаміка.
7. Сервісні аспекти розвитку медичного туризму в Україні.
8. Просторове моделювання доступності культурної інфраструктури (на основі GIS).
9. Моделювання попиту на освітні послуги за допомогою демографічних показників.
10. Розміщення ЦНАПів: ефективність та просторове охоплення.
11. Географічні особливості розвитку логістичних послуг.
12. Територіально-функціональна організація закладів дозвілля в регіоні.
13. Доступність соціальних послуг у сільській місцевості.
14. Географія ринку нерухомості: сервісні чинники ціноутворення.
15. Транспортні послуги: оцінка територіальної мобільності населення.
16. Цифрова трансформація сервісів.
17. Розвиток туристичних послуг як чинник формування іміджу регіону.
18. Географія медичних послуг: аналіз територіальної доступності первинної медичної допомоги.
19. Сервіталізація економіки регіону: просторовий аналіз сфери послуг.
20. Просторові особливості розвитку фітнес- і wellness-послуг.

21. Географія спеціалізованих освітніх послуг (STEM-центри, інклюзивні школи, профільні ліцеї).

22. Роль цифрових картографічних сервісів (Google Maps, Open Street Map) у формуванні поведінки споживачів послуг.

23. Геопросторовий аналіз мережі закладів харчування швидкого приготування.

24. Вплив торговельно-розважальних центрів на структуру сервісних потоків міста.

25. Сервісні функції туристично-рекреаційних кластерів регіону.

26. Порівняльний аналіз мережі культурних центрів у містах різної типології.

27. Географія закладів неформальної освіти та креативного навчання (студії, школи мистецтв).

28. Теоретичні особливості формування ринку приватних медичних послуг.

29. Публічні електронні послуги.

30. Освітні втрати, спричинені російсько-українською війною.

31. Втрати у сфері охорони здоров'я, спричинені російсько-українською війною.

32. Втрати адміністративної інфраструктури, спричинені російсько-українською війною.

33. Втрати транспортної інфраструктури, спричинені російсько-українською війною.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Базова література

1. Апопій В. В., Олексін І. І., Шутовська Н. О., Футало Т. В. Організація і технологія надання послуг: навч. посіб. Київ : ВЦ «Академія», 2006. 312 с.
2. Білецький М. Навчальна програма, самостійна робота, індивідуальні завдання та тести з курсу «Географія сфери послуг» для студентів географічного факультету. Львів : Видав. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2010. 87 с.
3. Влах М. Вербальна мова суспільної географії: становлення і розвиток : монографія. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2022. 488 с.
4. Влах М., Котик Л. Теорія і методологія географічної науки: навч. посіб. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. 344 с.
5. Гукалова І. В. Якість життя населення України: суспільно-географічна концептуалізація : монографія. Київ : Друкарня МВС України, 2009. 346 с.
6. Данилишин Б. М., Куценко В. І., Остафійчук Я. В. Сфера та ринок послуг у контексті соціальної модифікації суспільства / Рада по вивченні продуктивних сил України, НАН України. Київ : ЗАТ «Нічлава», 2005. 328 с.
7. Заблоцька Р. О. Світовий ринок послуг: підручник / КНУ ім. Т. Шевченка. Київ : ІМВ, 2005. 280 с.
8. Іванова Л. О. Маркетинг послуг : навч. посіб. Львів: Вид-во Львів. торг.-екон. ун-ту, 2018. 508 с.
9. Мальська М. П. Просторові системи послуг (теорія, методологія, практика): монографія. Київ : Знання, 2009. 363 с.
10. Моргулець О. Б. Менеджмент у сфері послуг: навч. посіб. для вищ. навч. закл. Київ : ЦУЛ, 2012. 383 с.
11. Немець Л. М. Стійкий розвиток: соціально-географічний аспект (на прикладі України): монографія. Харків : Факт, 2003. 383 с.
12. Румянцев А. П., Коваленко Ю. О. Міжнародна торгівля послугами: навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2003. 112 с.
13. Слав'юк Н. Р., Глущенко С. В. Ринок фінансових послуг : навч. посіб. Київ : НаУКМА, 2022. 205 с.

14. Топчієв О. Г. Суспільно-географічні дослідження: методологія, методи, методики : навч. посіб. Одеса : Астропринт, 2005. 632 с.

15. Червона О. Ю., Копач Н. О. Чинники конкурентоспроможності підприємницьких структур у сфері послуг. *Вісник Львівського університету. Серія економічна*. 2020. № 58. С. 160–169.

Допоміжна література

1. Абетка української політики. Довідник. Вип. 5 / за ред. М. Томенка. Київ : Смолоскип, 2002. 368 с.

2. Говорушко Т. А. Страхові послуги: підручник. Київ : ЦУЛ, 2011. 376 с.

3. Грицевич В., Сеньчук Х. Полімагістралі Карпатського регіону України. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету*. Серія: Географія, № 2. Тернопіль, 2011. С. 78–83.

4. Гудзеляк І., Борсук Ю. Інтеграція транспортної системи Львівської області до європейської в умовах вимушеної міграції населення. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету ім. Володимира Гнатюка*. Серія: географія. 2024. № 1 (56). С. 90–103.

5. Гукалова І. В., Мальчикова Д. С. Вступ до фаху: географія і суспільство: навч. посіб. / І. В. Гукалова, Д. С. Мальчикова. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2015. 268 с.

6. Заячук О. Г. Територіальна організація освітньо-виховного комплексу Чернівецької області: дис. ... канд. геогр. наук: 11.00.12. Чернівці, 2011. 233 с.

7. Кузик С. Географія міжнародного туризму : підручник. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. 272 с.

8. Кузик С. П. Географія туризму : навч. посіб. Київ : Знання, 2011. 271 с.

9. Куценко В. І., Трілленберг Г. І. Менеджмент сфери послуг / НАН України; Рада по вивченні продуктивних сил України. Київ, 2007. 459 с.

10. Мамчур О. До поняття ринкової інфраструктури регіону: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. "Регіон – 2008: стратегія

оптимального розвитку” (16–17 жовтня 2008 р., м. Харків). Харків : РВВ ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2008. С. 85–88.

11. Мамчур О. І. Суспільно-географічні проблеми формування ринкової інфраструктури Львівської області: дис. ... канд. геогр. наук: 11.00.02. Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2010. 217 с.

12. Пащук О. В. Маркетинг послуг: стратегічний підхід: навч. посіб. Київ : ВД «Професіонал», 2005. 560 с.

13. Ровенчак І. І. Географія культури: проблеми теорії, методології та методики дослідження: монографія. Львів : Видав. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2008. 240 с.

14. Світовий ринок товарів та послуг: підручник / за заг. ред. А. А. Мазаракі. У 2-х ч. Ч. 2. Харків : Ранок, 2008. 240 с.

15. Соціальна географія : підручник / за ред. Л. Немець та К. Мезенцева. Київ : Фенікс, 2019. 304 с.

16. Соціально-економічна географія України: навч. посіб. / за ред. О. І. Шаблія. Львів : Світ, 2000. 679 с.

17. Сфера обслуговування в Україні: нормативні документи: збірник основних законодавчих актів. Київ : КНТ, 2007. 457 с.

18. Топчієв О. Г. Основи суспільної географії : підручник. Одеса : Астропринт, 2009. 544 с.

19. Флінта Н. І. Культурно-освітній комплекс регіону, його територіальна організація (на матеріалах Тернопільської області): дис. ... канд. геогр. наук: 11.00.12. Київ, 2005. 197 с.

20. Шаблій О. І. Основи суспільної географії / 2-ге вид. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2012. 296 с.

21. Cross-border resilience of critical transport infrastructure in Ukraine and impact on the economy and society (Workshop 5: held on 28 July 2023, Warsaw, Poland and online): White Paper. April 2024. P. 26.

22. Lushchuk M. V., Mamchur O. I. Opportunities for the development of dark tourism in Ukraine. V. N. Karazin Kharkiv National University Bulletin. Series «Geology. Geography. Ecology». Issue 57. P. 134–152.

Інтернет-джерела

1. Аналітичні панелі (дашборди). Національна служба здоров'я України. URL: <https://nszu.gov.ua/nszu-cifrova/onlain-servisi-dasbordi>.

2. Бюджети територіальних громад України. OpenBudget: URL:

https://public.tableau.com/app/profile/ulead/viz/_16360623127390/sheet0.

3. Влах М. Р., Борсук Ю. В. Електронні бази даних географічних досліджень сфери соціальних послуг в Україні. Десяті Сумські географічні наукові читання: матеріали Всеукр. наук. конф. (17-18 жовтня 2025 р., м. Суми). С. 39–44. URL: https://sspu.edu.ua/images/2025/docs/nauka/konf/zbirnik_ecfe3.pdf#page=39.

4. Всеукраїнський перепис населення. Державна служба статистики України: веб-сайт. URL: <https://www.ukrcensus.gov.ua/>.

5. Господарський Кодекс України: Закон України від 16.01.2003 р. № 436-IV. Дата оновлення: 14.08.2021. Ст. 62. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>.

6. Громадська спілка МАПА: Перевірка перевізників, автостанцій та міжнародних організацій. URL: <https://mapa.net.ua/>.

7. Державна служба статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>.

8. Економіка платних послуг. URL: <http://ebib.pp.ua/ekonomika-platnih-poslug-pidruchnik-onlayn.html>.

9. Єдиний проектний портфель держави. DREAM Аналітика. URL: <https://bi.dream.gov.ua/#/spp>.

10. Кількість закладів культури, од. Портал місцевої статистики Львівщини: веб-сайт. URL: <https://stat.loda.gov.ua/stat/regions/kilkist-zakladiv-kultury/>.

11. Кількість ліжок денного стаціонару при амбулаторно-поліклінічних закладах, ліж. Портал місцевої статистики Львівщини: веб-сайт. URL: <https://stat.loda.gov.ua/stat/regions/kilkist-lizhok-dennogo-statsionaru-ry-ambulatorno-poliklinichnyh-zakladah/>.

12. Кількість учнів в закладах середньої освіти, осіб. Портал місцевої статистики Львівщини: веб-сайт. URL: <https://stat.loda.gov.ua/stat/regions/kilkist-uchniv-v-zakladah-seredno-osvity/>.

13. Класифікація видів економічної діяльності ДК 009:2010 : Наказ Держспоживстандарту України від 11.10.2010 р. № 457 (vb457609-10). Дата оновлення: 04.01.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vb457609-10#Text>.

14. Культура, відпочинок, спорт та туризм. Статистичний портал Львівщини. URL: <https://stat.loda.gov.ua/category/kultura-vidpochynok-sport-ta-turyzm/>.

15. Набори даних. Портал відкритих даних: веб-сайт. URL: <https://data.gov.ua/dataset>.

16. Населення України. Державна служба статистики України: веб-сайт. URL: <http://db.ukrcensus.gov.ua/PXWEB2007/>.

17. Освітні індикатори (дашборд). Міністерство освіти і науки України. URL: https://mon.gov.ua/osvitni-indikatorii-dashbord?cf_chl_tk=Zu2qbatg5Rg5Mk.p.D4oJdR6g38mENxhyZv_mEC_QVb4-1759320790-1.0.1.1-Un3aPpQiZHmlFhC56ABvIUXMFXTZ4R4QViOXk04FYHo.

18. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення надання медичної допомоги : Закон України від 01.07.2022 р. № 2347-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2347-IX#Text>.

19. Про інноваційну діяльність : Закон України від 16.10.2012 р. Дата оновлення: 31.03.2023. № 5460-17. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15#Text>.

20. Про наукову і науково-технічну діяльність : Закон України від 06.12.2016 р. № 1774-VIII. Дата оновлення: 27.09.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text>.

21. Про соціальні послуги : Закон України № 2671-VIII від 17.01.2019; ред. від 27.09.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#Text>.

22. Ринок послуг в умовах глобалізації. URL: <http://ebib.pp.ua/rinok-poslug-v-umovah-globalizatsiyi-osoblivosti-pidpriyemnitckoyi-diyalnosti.html#g1>.

23. Статистичний портал Львівщини. URL: <https://stat.loda.gov.ua/about/>.

24. Clarivate – Leading Global Transformative Intelligence. URL: <https://clarivate.com/>.

КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ

1. Об'єкт і предмет навчальної дисципліни «Географія сфери послуг».
2. Методи суспільно-географічних досліджень сфери послуг.
3. Поняття «сфера послуг».
4. Компонентна структура сфери послуг національної економіки.
5. Поняття «революція послуг».
6. Особливості організації і функції сфери послуг.
7. Традиційні та новітні чинники розвитку сфери послуг.
8. Джерельна база суспільно-географічного дослідження сфери послуг.
9. Поняття «ринок послуг» та чинники його формування.
10. Загальні принципи геопросторової організації сфери послуг за теорією центральних місць.
11. Економічні показники розвитку житлово-комунальних послуг.
12. Економічні показники розвитку послуг транспорту та зв'язку.
13. Економічні показники розвитку торговельних послуг.
14. Економічні показники розвитку медичних послуг.
15. Економічні показники розвитку освітніх послуг.
16. Економічні показники розвитку науково-технічних, інформаційно-консультативних та туристичних послуг.
17. Види інформаційних послуг.
18. Економічна сутність реклами. Види реклами.
19. Види адміністративних послуг. Діяльність ЦНАП.
20. Види соціальних послуг.
21. Поняття «госпітальний округ».
22. Особливості геопросторової організації освітніх послуг в Україні.
23. Особливості геопросторової організації науково-технічних та інформаційно-консультативних послуг в Україні.
24. Особливості геопросторової організації туристичних послуг в Україні.
25. Особливості геопросторової організації медичних послуг в Україні.
26. Особливості геопросторової організації транспортних послуг та зв'язку в Україні.
27. Особливості геопросторової організації соціально-культурних послуг в Україні.
28. Геопросторові рівні організації сфери послуг в Україні.
29. Просторова диференціація сфери послуг на глобальному рівні.
30. Інноваційні чинники розвитку сфери послуг. Цифровізація обслуговування населення.

ДОДАТКИ

Таблиця 4

Обсяг реалізованих послуг підприємствами сфери послуг
за регіонами України у III кварталі 2020 року⁶

	Обсяг реалізованих послуг, тис. грн	Із них реалізовано послуг населенню	
		усього, тис. грн	у % до загального обсягу
Україна	238 268 527,5	46 022 169,8	19,3
Вінницька	2 668 463,3	913 958,0	34,3
Волинська	1 829 813,5	361 557,9	19,8
Дніпропетровська	15 673 068,3	2 210 656,7	14,1
Донецька	4 592 461,7	637 355,3	13,9
Житомирська	1 394 632,6	389 747,8	27,9
Закарпатська	2 377 947,5	472 564,7	19,9
Запорізька	3 806 494,2	913 928,8	24,0
Івано-Франківська	3 242 312,9	660 270,4	20,4
Київська	7 819 169,8	897 079,5	11,5
Кіровоградська	2 141 270,2	238 711,8	11,1
Луганська	630 530,8	207 065,3	32,8
Львівська	9 702 581,0	1 655 681,5	17,1
Миколаївська	4 655 098,1	546 567,0	11,7
Одеська	17 485 751,7	2 358 157,4	13,5
Полтавська	3 051 885,1	515 102,2	16,9
Рівненська	1 268 174,7	250 910,1	19,8
Сумська	1 739 138,9	446 635,0	25,7
Тернопільська	2 933 893,5	548 023,7	18,7
Харківська	9 049 957,2	2 370 052,1	26,2
Херсонська	1 549 293,4	425 261,9	27,4
Хмельницька	1 418 138,8	368 593,8	26,0
Черкаська	2 582 787,0	449 222,2	17,4
Чернівецька	803 521,6	308 523,3	38,4
Чернігівська	1 445 225,9	451 815,3	31,3
м. Київ	94 751 310,6	16 293 840,9	17,2

⁶ Державна служба статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>.

Таблиця 5

**Обсяг реалізованих послуг підприємствами сфери послуг
за видами економічної діяльності у III кварталі 2020 року⁷**

	Код за КВЕД- 2010	Обсяг реалізованих послуг, тис. грн	Із них реалізовано послуг населенню	
			усього, тис. грн	у % до загального о обсягу
1	2	3	4	5
Усього		238 268 527,5	46 022 169,8	19,3
Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	H	102 347 144,7	6 650 770,2	6,5
Тимчасове розміщування й організація харчування	I	5 149 923,4	3 671 530,8	71,3
Інформація та телекомунікації	J	44 475 877,8	14 650 686,5	32,9
Операції з нерухомим майном	L	23 511 134,5	1 043 624,5	4,4
Професійна, наукова та технічна діяльність	M	26 366 458,5	1 089 453,5	4,1
Діяльність у сфері адміністративно го та допоміжного обслуговування	N	19 000 462,0	5 278 263,0	27,8
Освіта	P	6 235 770,2	5 911 454,2	94,8

⁷ Державна служба статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>.

Продовження табл. 5

1	2	3	4	5
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	Q	9 023 483,2	6 721 899,9	74,5
Мистецтво, спорт, розваги та відпочинок	R	1 325 633,0	792 748,5	59,8
Надання інших видів послуг	S	832 640,2	211 738,7	25,4

Таблиця 6

Житловий фонд України на 1 січня 2019 року⁸

	Загальна площа житлових приміщень, м ²	Житлова площа житлових приміщень, м ²	Кількість квартир у житлових будинках та нежитлових будівлях, од.	Площа квартир, м ²	
				загальна	житлова
Україна	993 298 965	625 301 083	17 100 462	976 999 815	615 862 538
Вінницька	48 003 513	31 912 396	814 812	47 400 098	31 565 146
Волинська	24 711 608	15 286 695	378 320	24 366 866	15 091 386
Дніпропетровська	76 936 361	48 036 788	1 455 124	75 249 077	47 094 162
Донецька	51 560 393	32 589 516	1 029 956	50 944 177	32 203 293
Житомирська	33 935 463	21 619 923	591 631	33 500 536	21 375 890
Закарпатська	31 101 914	18 009 844	410 706	30 916 360	17 901 243
Запорізька	40 921 141	25 260 619	757 456	40 031 662	24 753 110
Івано-Франківська	37 537 359	23 163 714	536 568	37 100 746	22 912 023
Київська	63 949 370	37 897 114	930 139	63 247 659	37 482 700
Кіровоградська	25 317 120	16 431 402	495 388	24 893 527	16 168 639
Луганська	18 809 427	11 657 743	365 238	18 552 153	11 511 809
Львівська	60 201 358	37 256 826	926 223	59 156 906	36 635 932
Миколаївська	25 615 193	16 577 712	470 964	25 072 543	16 269 263
Одеська	57 075 372	36 796 796	943 705	56 037 429	36 195 188
Полтавська	36 416 141	23 231 027	691 339	35 741 603	22 833 215
Рівненська	26 354 792	17 018 599	405 274	25 930 141	16 752 938
Сумська	28 429 132	18 506 133	542 561	27 901 734	18 209 800
Тернопільська	27 880 591	17 669 095	418 273	27 492 906	17 424 580
Харківська	65 189 828	41 329 007	1 244 930	63 819 299	40 595 056
Херсонська	26 007 540	17 117 749	465 524	25 504 714	16 788 803
Хмельницька	36 563 572	23 605 665	621 537	36 036 754	23 288 416
Черкаська	34 305 740	22 516 224	617 650	33 769 283	22 199 923
Чернівецька	22 694 844	13 910 924	341 468	22 442 066	13 759 481
Чернігівська	30 262 339	19 272 900	563 941	29 920 374	19 080 532
м. Київ	63 518 854	38 626 672	1 081 735	61 971 202	37 770 010

⁸ Державна служба статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>.

Таблиця 7

Житловий фонд України на 1 січня 2020 року⁹

	Загальна площа житлових приміщень, м ²	Житлова площа житлових приміщень, м ²	Кількість квартир у житлових будинках та нежитлових будівлях, од.	Площа квартир, м ²	
				загальна	житлова
Україна	1 011 360 734	634 208 955	17 380 350	995 307 824	625 010 483
Вінницька	48 702 168	32 378 501	827 211	48 101 556	32 031 395
Волинська	25 324 192	15 645 379	386 564	24 978 111	15 451 141
Дніпропетровська	81 218 633	50 842 828	1 531 547	79 562 270	49 925 903
Донецька	51 964 397	32 842 057	1 035 750	51 328 369	32 490 701
Житомирська	34 021 605	21 639 410	591 848	33 592 624	21 398 522
Закарпатська	32 625 841	18 926 478	434 518	32 447 307	18 819 999
Запорізька	41 206 068	25 436 351	763 357	40 350 933	24 947 426
Івано-Франківська	38 557 655	23 731 559	550 717	38 145 429	23 495 116
Київська	65 690 837	38 764 706	954 933	64 961 867	38 332 838
Кіровоградська	25 596 808	16 581 384	500 232	25 185 598	16 329 884
Луганська	18 894 372	11 697 355	366 685	18 643 004	11 554 726
Львівська	62 040 044	38 310 293	950 569	60 976 292	37 685 036
Миколаївська	25 515 687	16 517 426	468 482	24 983 879	16 214 279
Одеська	58 732 907	37 890 467	965 619	57 783 070	37 353 329
Полтавська	36 569 471	23 286 674	692 874	35 894 026	22 887 104
Рівненська	29 200 957	18 752 475	456 208	28 776 462	18 487 259
Сумська	28 542 933	18 568 038	543 601	28 012 204	18 265 066
Тернопільська	28 637 320	18 061 885	427 906	28 264 198	17 827 060
Харківська	66 147 376	41 864 326	1 281 634	64 785 651	41 130 779
Херсонська	26 572 638	17 462 090	474 058	26 154 593	17 199 175
Хмельницька	37 880 425	24 322 860	642 211	37 308 264	23 976 940
Черкаська	34 961 317	22 918 275	628 461	34 430 778	22 614 964
Чернівецька	23 017 880	14 079 592	344 416	22 765 184	13 929 341
Чернігівська	30 664 887	19 452 959	569 374	30 325 495	19 262 256
м. Київ	59 074 316	34 235 587	991 575	57 550 660	33 400 244

⁹ Державна служба статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>.

Таблиця 8

**Обсяги оптового товарообігу продовольчих
та непродовольчих товарів за регіонами України
за 9 місяців 2020 року¹⁰**

	Оптовий товарообіг		Із них			
			продовольчі товари		непродовольчі товари	
	млн грн	%	млн грн	%	млн грн	%
Україна	1 721 086,7	100,0	314 227,6	100,0	1 406 859,1	100,0
Вінницька	23 039,2	1,3	2 690,6	0,9	20 348,6	1,4
Волинська	48 065,7	2,8	9 144,6	2,9	38 921,1	2,8
Дніпропетровська	144 266,3	8,4	13 192,2	4,2	131 074,1	9,3
Донецька	40 209,2	2,3	4 450,3	1,4	35 758,9	2,5
Житомирська	12 549,5	0,7	2 201,4	0,7	10 348,1	0,7
Закарпатська	7 500,1	0,4	2 249,0	0,7	5 251,1	0,4
Запорізька	34 610,0	2,0	5 468,8	1,7	29 141,2	2,1
Івано-Франківська	22 446,2	1,3	4 496,7	1,4	17 949,5	1,3
Київська	107 726,0	6,3	33 982,7	10,8	73 743,3	5,2
Кіровоградська	21 915,2	1,3	4 191,3	1,3	17 723,9	1,3
Луганська	4 087,6	0,2	1 221,9	0,4	2 865,7	0,2
Львівська	60 093,7	3,5	15 577,1	5,0	44 516,6	3,2
Миколаївська	30 128,9	1,8	1 979,1	0,6	28 149,8	2,0
Одеська	88 115,5	5,1	39 419,4	12,6	48 696,1	3,5
Полтавська	22 768,9	1,3	4 435,8	1,4	18 333,1	1,3
Рівненська	9 931,6	0,6	3 001,0	1,0	6 930,6	0,5
Сумська	12 760,1	0,7	1 076,2	0,3	11 683,9	0,8
Тернопільська	9 905,8	0,6	1 596,6	0,5	8 309,2	0,6
Харківська	60 133,6	3,5	8 798,4	2,8	51 335,2	3,7
Херсонська	8 374,5	0,5	2 089,0	0,7	6 285,5	0,4
Хмельницька	14 738,4	0,9	1 957,0	0,6	12 781,4	0,9
Черкаська	34 554,7	2,0	3 710,4	1,2	30 844,3	2,2
Чернівецька	6 094,0	0,4	2 803,5	0,9	3 290,5	0,2
Чернігівська	12 823,2	0,7	1 161,7	0,4	11 661,5	0,8
м. Київ	884 248,8	51,4	143 333,0	45,6	740 915,8	52,7

¹⁰ Державна служба статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>.

Таблиця 9

Структура оптового товарообігу підприємств оптової торгівлі України¹¹

	2005	2010	2015	2020	2021
Оптовий товарообіг, млн грн	492 506,2	993 695,8	1 244 220,8	2 462 558,8	3 153 187,3
продовольчі товари	79 123,2	193 848,5	224 268,9	437 577,3	490 576,1
непродовольчі товари	413 383,0	799 847,3	1 019 951,9	2 024 981,5	2 662 611,2
Питома вага в оптовому товарообігу, %	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
продовольчі товари	16,1	19,5	18,0	17,8	15,6
непродовольчі товари	83,9	80,5	82,0	82,2	84,4
Частка продажу товарів, що вироблені на території України, %	71,8	66,5	46,9	42,9	43,3
продовольчі товари	78,6	75,1	75,2	72,6	71,6
непродовольчі товари	70,5	64,4	40,7	36,5	38,1

¹¹ Державна служба статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>.

Таблиця 10

Обіг роздрібно́ї торгівлі за регіонами України у січні 2022 року¹²

	Обіг роздрібно́ї торгівлі у січні 2022 р., млн грн	Індекс фізичного обсягу обігу роздрібно́ї торгівлі (у порівнянних цінах), %	
		січень 2022 р. до грудня 2021 р.	січень 2022 р. до січня 2021 р.
Україна	127 437,0	81,5	118,0
Вінницька	3 665,8	80,8	122,1
Волинська	2 424,4	86,7	119,9
Дніпропетровська	11 478,1	80,7	111,7
Донецька	3 908,8	84,0	113,4
Житомирська	3 003,4	82,4	119,8
Закарпатська	2 756,7	83,3	123,1
Запорізька	5 591,4	84,8	118,3
Івано-Франківська	3 328,6	92,7	126,2
Київська	9 809,0	81,3	111,5
Кіровоградська	2 288,3	82,5	113,8
Луганська	1 195,3	80,0	114,4
Львівська	8 147,8	84,2	128,7
Миколаївська	2 991,6	84,7	122,9
Одеська	9 136,7	79,1	117,7
Полтавська	4 219,6	80,8	116,9
Рівненська	2 733,2	91,8	130,5
Сумська	2 601,9	86,5	120,8
Тернопільська	2 209,1	88,9	127,7
Харківська	8 853,6	81,3	120,4
Херсонська	2 614,1	84,3	119,5
Хмельницька	3 199,1	87,4	127,7
Черкаська	3 295,7	83,6	125,8
Чернівецька	2 082,1	86,7	132,3
Чернігівська	2 605,2	87,0	121,5
м. Київ	23 297,5	75,4	112,2

¹² Державна служба статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>.

Таблиця 11

**Роздрібний товарообіг підприємств роздрібно́ї торгівлі
за регіонами України у січні 2022 року¹³**

	Роздрібний товарообіг у січні 2022 р., млн грн	Індекс фізичного обсягу (у порівнянних цінах), %	
		січень 2022 р. до грудня 2021 р.	січень 2022 р. до січня 2021 р.
Україна	89 294,3	79,3	114,4
Вінницька	2 135,7	78,3	118,3
Волинська	1 510,1	86,7	119,9
Дніпропетровська	8 730,9	79,3	109,7
Донецька	2 459,1	80,0	108,1
Житомирська	1 904,3	81,1	117,9
Закарпатська	1 672,0	79,1	116,9
Запорізька	3 879,0	82,9	115,6
Івано-Франківська	2 030,9	90,0	122,5
Київська	7 652,0	80,6	110,6
Кіровоградська	1 573,1	80,4	110,8
Луганська	673,0	81,1	116,0
Львівська	5 888,4	82,3	118,7
Миколаївська	2 001,5	82,2	119,3
Одеська	6 791,7	77,6	115,4
Полтавська	2 507,8	75,5	109,1
Рівненська	1 605,6	87,5	124,3
Сумська	1 516,8	82,1	114,7
Тернопільська	1 204,8	86,9	124,8
Харківська	5 867,0	76,9	114,0
Херсонська	1 784,5	82,9	117,6
Хмельницька	1 719,5	81,9	124,5
Черкаська	1 853,9	82,2	123,7
Чернівецька	969,3	81,5	124,4
Чернігівська	1 617,9	85,0	118,7
м. Київ	19 745,5	74,5	110,8

¹³ Державна служба статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>.

Таблиця 12

Кількість перевезених пасажирів за видами транспорту в Україні¹⁴

	Залізничний	Морський	Річковий	Автомобільний (автобуси)	Авіаційний	Трамвайний	Тролейбусний	Метро
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1995	577 431,5	7 817,0	3 594,1	3 483 173,0	1 914,9	821 652,3	1 358 736,9	561 012,4
1996	538 568,7	5 044,6	2 735,9	3 304 600,0	1 724,0	788 026,2	1 590 439,3	536 304,1
1997	500 838,8	4 311,3	2 443,1	2 512 147,2	1 484,5	1 265 349,2	2 388 087,6	507 897,0
1998	501 428,7	3 838,3	2 356,5	2 403 424,6	1 163,9	1 450 735,2	2 717 998,1	668 456,4
1999	486 810,4	3 084,3	2 269,4	2 501 707,5	1 087,0	1 456 755,4	2 735 241,0	724 425,5
2000	498 683,0	3 760,5	2 163,3	2 557 514,6	1 164,0	1 380 921,2	2 581 880,0	753 540,1
2001	467 825,3	5 270,8	2 034,2	2 722 001,6	1 289,9	1 333 782,0	2 332 086,3	793 197,0
2002	464 810,4	5 417,9	2 211,9	3 069 136,3	1 767,5	1 196 402,6	2 140 314,9	831 040,4
2003	476 742,4	6 929,4	2 194,1	3 297 504,5	2 374,7	1 132 181,9	1 920 746,2	872 812,5
2004	452 225,6	9 678,4	2 140,2	3 720 326,4	3 228,5	1 112 394,2	1 848 843,3	848 176,1
2005	445 553,1	11 341,2	2 247,6	3 836 514,5	3 813,1	1 110 957,5	1 902 760,9	886 597,7
2006	448 421,7	10 901,3	2 021,9	3 987 982,0	4 350,9	1 082 818,0	1 788 227,2	917 699,8
2007	447 093,7	7 690,8	1 851,6	4 173 033,7	4 928,6	1 026 812,0	1 620 966,9	931 511,9
2008	445 465,7	7 361,4	1 551,8	4 369 125,5	6 181,0	962 702,5	1 580 384,2	958 693,9
2009	425 974,8	6 222,5	1 511,6	4 014 035,2	5 131,2	787 013,6	1 283 382,3	751 988,3
2010	427 240,6	6 645,6	985,2	3 726 288,6	6 106,5	713 809,7	1 203 551,2	760 551,2
2011	429 784,9	7 064,1	962,8	3 611 829,9	7 504,8	797 993,6	1 346 431,5	778 253,4

¹⁴ Державна служба статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>.

Продовження табл. 12

1	2	3	4	5	6	7	8	9
2012	429 115,3	5 921,0	722,7	3 450 173,1	8 106,3	799 688,8	1 345 544,9	774 057,6
2013	425 216,9	6 642,0	631,1	3 343 659,5	8 107,2	757 382,8	1 306 228,5	774 794,0
2014	389 305,5	29,4	565,1	2 913 318,1	6 473,3	769 911,1	1 096 884,8	725 819,9
2015	389 794,1	25,5	550,8	2 250 345,3	6 302,7	738 603,2	1 080 772,6	700 369,5
2016	389 057,6	30,3	448,5	2 024 892,9	8 277,9	694 009,4	1 038 746,0	698 367,3
2017	164 941,6	28,6	562,9	2 019 324,9	10 555,6	675 841,4	1 058 072,1	718 886,9
2018	157 962,4	71,9	596,2	1 906 852,1	12 529,0	666 271,1	1 016 241,2	726 585,1
2019	154 811,8	79,4	589,9	1 804 929,3	13 705,8	627 515,1	945 694,5	714 982,1
2020	68 332,5	52,6	256,5	1 083 872,7	4 797,5	422 753,2	578 999,6	411 149,7

Таблиця 13

Обсяг перевезених вантажів за видами транспорту в Україні¹⁵

	Залізничний		Морський	Річковий	Автомобільний	Авіаційний	Трубопровідний
	відправлення	перевезення					
1	2	3	4	5	6	7	8
1995	360 225,3		20 797,8	12 844,6	1 816 401,0	19,0	245 527,4
1996	296 050,7	342 558,1	14 214,2	7 740,3	1 254 540,2	19,0	245 527,4
1997	293 523,5	341 417,0	10 407,4	8 567,0	1 249 866,6	13,5	236 698,7
1998	286 321,5	335 052,5	8 775,7	9 045,3	1 081 326,2	15,5	240 954,9
1999	284 244,3	334 635,9	6 478,1	8 105,2	955 329,1	11,3	235 062,0
2000	295 921,0	357 381,6	6 316,3	8 349,8	938 916,1	23,2	218 164,9
2001	313 089,0	370 199,1	8 231,6	6 969,8	977 268,8	26,9	216 441,1
2002	330 188,3	392 592,0	8 785,7	7 608,3	947 263,8	90,3	201 274,6
2003	363 364,7	445 534,7	8 851,4	9 974,9	973 283,0	148,4	216 699,9
2004	388 295,0	462 367,6	8 793,6	11 858,5	1 027 396,3	101,0	220 927,0
2005	378 911,7	450 277,3	8 575,2	12 868,6	1 120 715,3	126,3	212 556,8
2006	398 148,3	478 711,4	8 664,9	14 297,1	1 167 199,7	98,9	203 693,7
2007	415 910,7	514 192,9	9 123,9	15 120,6	1 255 225,3	104,0	195 990,7
2008	399 679,7	498 536,8	8 228,2	11 293,5	1 266 598,1	102,1	186 797,0
2009	322 221,8	391 523,4	4 652,0	5 145,5	1 068 857,9	85,1	154 594,6
2010	357 969,1	432 897,0	4 067,8	6 989,5	1 168 218,8	87,9	153 436,6
2011	388 715,6	469 308,1	4 145,6	5 720,9	1 252 390,3	92,1	154 971,2

¹⁵ Державна служба статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>.

Продовження табл. 13

1	2	3	4	5	6	7	8
2012	378 102,3	457 454,5	3 457,5	4 294,7	1 259 697,7	122,6	128 439,8
2013	377 318,3	443 601,5	3 428,1	2 840,5	1 260 767,5	99,2	125 941,1
2014	325 171,0	386 276,5	2 805,3	3 144,8	1 131 312,7	78,6	99 679,5
2015	294 301,2	349 994,8	3 291,6	3 155,5	1 020 604,0	69,1	97 231,5
2016	292 104,7	343 433,5	3 032,5	3 641,8	1 085 663,4	74,3	106 729,2
2017	277 288,9	339 550,5	2 253,1	3 640,2	1 121 673,6	82,8	114 810,4
2018	267 639,1	322 342,1	1 892,0	3 698,0	1 205 530,8	99,1	109 418,2
2019	262 633,5	312 938,9	2 120,3	3 990,2	1 147 049,6	92,6	112 656,4
2020	261 252,8	305 480,4	1 812,2	3 788,4	1 232 391,9	88,3	97 464,7

Таблиця 14

Пасажиروобіг за видами транспорту в Україні¹⁶

	Залізничний	Морський	Річковий	Автомобільний (автобуси)	Авіаційний	Трамвайний	Тролейбусний	Метро
2016	36 839,2	17,8	12,6	34 555,3	15 532,6	3 994,8	5 896,5	5 350,5
2017	28 075,0	10,8	19,5	35 509,1	20 346,0	3 923,5	6 017,4	5 507,3
2018	28 685,2	2,1	25,5	34 560,3	25 889,3	3 925,4	5 804,8	5 553,4
2019	28 413,5	1,3	24,5	33 879,9	30 241,8	3 729,2	5 407,0	5 477,8
2020	10 696,2	0,7	3,3	19 092,2	10 106,9	2 541,0	3 452,9	3 141,6

Таблиця 15

Вантажообіг за видами транспорту в Україні¹⁷

	Залізничний	Морський	Річковий	Автомобільний	Авіаційний	Трубопровідний
2016	187 557,5	2 538,7	1 465,0	58 029,8	226,4	94 378,8
2017	191 914,1	2 848,6	1 422,9	62 296,8	275,3	105 434,4
2018	186 344,1	1 822,8	1 540,2	72 068,3	339,7	99 239,9
2019	181 844,7	1 773,9	1 613,8	64 952,9	295,6	104 528,1
2020	175 587,1	1 504,4	1 372,9	65 176,9	316,2	69 281,8

¹⁶ Державна служба статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>.

¹⁷ Там само.

Таблиця 16

Перевезення пасажирів автобусним транспортом в Україні¹⁸

	Кількість автостанцій, од.	Пасажиро-потік, ос.	Кількість легальних перевізників, од.
Україна	341	881 131	1 563
Вінницька	33	33 028	82
Волинська	12	23 956	87
Дніпропетровська	30	73 914	53
Донецька	3	5 669	20
Житомирська	16	29 463	37
Закарпатська	20	20 467	119
Запорізька	14	69 816	47
Івано-Франківська	5	30 477	119
Київська	18	148 410	101
Кіровоградська	11	24 310	11
Луганська	0	0	0
Львівська	12	137 242	213
Миколаївська	13	21 258	10
Одеська	11	56 972	116
Полтавська	14	31 019	42
Рівненська	17	27 950	94
Сумська	11	7 525	27
Тернопільська	15	22 239	126
Харківська	18	32 349	26
Херсонська	4	212	7
Хмельницька	21	26 003	65
Черкаська	23	27 476	42
Чернівецька	13	23 100	96
Чернігівська	7	8 276	23

¹⁸ Громадська спілка МАПА: Перевірка перевізників, автостанцій та міжнародних організацій. URL: <https://mapa.net.ua/>.

Таблиця 17

Перевезення пасажирів залізничним транспортом за типом вагонів та проїзних документів у різних видах сполучень протягом січня 2022 року¹⁹

Види сполучень	Кількість пасажирів, ос.	Із них за типом вагонів						Із них за типом проїзних документів		
		загальний	купе	люкс	м'який	плац-картний	сидячий	дитячий	пільговий	повний
Внутрішньо-державне	2 225 242	3 125	828 881	62 245	1 069	1 193 581	136 341	138 210	273 174	1 807 609
Міжнародне	21 565		4 445	4	3 006	10 254	3 856	63	8	21 493
Всього	2 246 807	3 125	833 326	62 249	4 075	1 203 835	140 197	138 273	273 182	1 829 102

¹⁹ Інформація про пасажиропотік на міжнародному та внутрішньому сполученнях. Портал відкритих даних. URL: <https://data.gov.ua/dataset/eda3baf5-f12c-4330-bbf5-fc419b39f4e2>.

Таблиця 18

Відправлення пасажирів залізничним транспортом із міст людністю понад 100 тис. осіб у січні 2022 року²⁰

Назва міста людністю понад 100 тис. ос.	Кількість пасажирів, ос.	Із них за типом проїзних документів				Сполучення до міст людністю понад 500 тис. осіб	Кількість відправлених пасажирів, ос.
		військових	дитячих	пільгових	повних		
1	2	3	4	5	6	7	8
Вінниця	59 634	24	2 337	9 457	47 816	Вінниця – Дніпро	1 192
						Вінниця – Запоріжжя	345
						Вінниця – Київ	28 842
						Вінниця – Кривий Ріг	180
						Вінниця – Львів	5 525
						Вінниця – Одеса	3 229
						Вінниця – Харків	1 486
Луцьк	10 843	2	652	1 893	8 296	Луцьк – Дніпро	388
						Луцьк – Запоріжжя	200
						Луцьк – Київ	6 223
						Луцьк – Львів	696
						Луцьк – Одеса	936
						Луцьк – Харків	154

²⁰ Інформація про пасажиропотік на міжнародному та внутрішньому сполученнях. Портал відкритих даних. URL: <https://data.gov.ua/dataset/eda3baf5-f12c-4330-bbf5-fc419b39f4e2>.

Продовження табл. 18

1	2	3	4	5	6	7	8
Дніпро	89 166	397	5 980	8 368	74 421	Дніпро – Запоріжжя	968
						Дніпро – Київ	36 574
						Дніпро – Кривий Ріг	167
						Дніпро – Львів	10 936
						Дніпро – Одеса	5 403
						Дніпро – Харків	3 071
Кам'янське	11 843		848	1 210	9 785	Кам'янське – Дніпро	59
						Кам'янське – Запоріжжя	257
						Кам'янське – Київ	5 523
						Кам'янське – Кривий Ріг	35
						Кам'янське – Львів	1 520
						Кам'янське – Одеса	715
						Кам'янське – Харків	318
Кривий Ріг	29 532	160	1 881	3 283	24 208	Кривий Ріг – Дніпро	185
						Кривий Ріг – Запоріжжя	731
						Кривий Ріг – Київ	18 332
						Кривий Ріг – Львів	3 564
						Кривий Ріг – Одеса	984
						Кривий Ріг – Харків	1 439

Продовження табл. 18

1	2	3	4	5	6	7	8
Нікополь	4 514		253	537	3 724	Нікополь – Запоріжжя	126
						Нікополь – Київ	2 989
						Нікополь – Кривий Ріг	89
						Нікополь – Львів	729
						Нікополь – Одеса	168
Павлоград	5 284		319	1 559	3 406	Павлоград – Дніпро	165
						Павлоград – Запоріжжя	143
						Павлоград – Київ	693
						Павлоград – Кривий Ріг	41
						Павлоград – Одеса	401
Павлоград – Харків	3 252						
Краматорськ	11 626		781	1 060	9 785	Краматорськ – Дніпро	494
						Краматорськ – Київ	8 293
						Краматорськ – Львів	367
						Краматорськ – Одеса	646
						Краматорськ – Харків	151
Маріуполь	21 286	145	1 427	2 302	17 412	Маріуполь – Дніпро	1 278
						Маріуполь – Запоріжжя	633
						Маріуполь – Київ	11 813
						Маріуполь – Львів	2 043
						Маріуполь – Одеса	838
Маріуполь – Харків	2 153						

Продовження табл. 18

1	2	3	4	5	6	7	8
Слов'янськ	7 556	1	488	784	6 283	Слов'янськ – Дніпро	535
						Слов'янськ – Київ	5 307
						Слов'янськ – Одеса	736
Житомир	4 804	103	278	1 532	2 891	Житомир – Київ	75
						Житомир – Львів	542
						Житомир – Харків	301
Ужгород	16 077	80	1 265	1 037	13 695	Ужгород – Дніпро	328
						Ужгород – Запоріжжя	190
						Ужгород – Київ	6 422
						Ужгород – Кривий Ріг	70
						Ужгород – Львів	3 634
						Ужгород – Одеса	989
Запоріжжя	46 566	173	2 883	4 967	38 543	Ужгород – Харків	694
						Запоріжжя – Дніпро	950
						Запоріжжя – Київ	23 473
						Запоріжжя – Кривий Ріг	660
						Запоріжжя – Львів	6 123
						Запоріжжя – Одеса	971
Бердянськ	5 254	40	387	557	4 270	Запоріжжя – Харків	2 800
						Бердянськ – Дніпро	434
						Бердянськ – Запоріжжя	387
						Бердянськ – Київ	4 026

Продовження табл. 18

1	2	3	4	5	6	7	8
Мелітополь	8 088	2	538	996	6 552	Мелітополь – Дніпро	616
						Мелітополь – Запоріжжя	430
						Мелітополь – Київ	3 606
						Мелітополь – Львів	830
						Мелітополь – Харків	1 578
Івано-Франківськ	52 654	12	3 957	5 314	43 371	Івано-Франківськ – Дніпро	1 136
						Івано-Франківськ – Запоріжжя	367
						Івано-Франківськ – Київ	23 163
						Івано-Франківськ – Львів	8 385
						Івано-Франківськ – Одеса	7 139
						Івано-Франківськ – Харків	2 054
Київ	588 662	1 696	34 610	62 096	490 260	Київ – Дніпро	29 945
						Київ – Запоріжжя	18 037
						Київ – Кривий Ріг	12 997
						Київ – Львів	42 824
						Київ – Одеса	14 381
						Київ – Харків	39 709

Продовження табл. 18

1	2	3	4	5	6	7	8
Біла Церква	5 258	1	331	781	4 145	Біла Церква – Дніпро	436
						Біла Церква – Запоріжжя	240
						Біла Церква – Кривий Ріг	62
						Біла Церква – Львів	1 427
Бровари	2 602		164	389	2 049	Бровари – Київ	17
						Бровари – Львів	4
Кропивницький	8 705	6	386	1 392	6 921	Кропивницький – Дніпро	428
						Кропивницький – Запоріжжя	74
						Кропивницький – Київ	3 302
						Кропивницький – Кривий Ріг	12
						Кропивницький – Львів	814
						Кропивницький – Одеса	1 851
						Кропивницький – Харків	984
Лисичанськ	17 436	101	1 040	2 287	14 008	Лисичанськ – Київ	7 780
						Лисичанськ – Львів	802
						Лисичанськ – Одеса	649
						Лисичанськ – Харків	4 997

Продовження табл. 18

1	2	3	4	5	6	7	8
Львів	205 325	487	11 382	26 853	166 603	Львів – Дніпро	10 894
						Львів – Запоріжжя	5 437
						Львів – Київ	55 601
						Львів – Кривий Ріг	2 950
						Львів – Одеса	12 655
						Львів – Харків	7 806
Миколаїв	25 973	169	1 559	2 654	21 591	Миколаїв – Дніпро	433
						Миколаїв – Запоріжжя	470
						Миколаїв – Київ	16 393
						Миколаїв – Кривий Ріг	185
						Миколаїв – Львів	2 873
						Миколаїв – Одеса	313
Миколаїв – Харків	1 351						
Одеса	113 697	570	8 391	9 156	95 580	Одеса – Дніпро	5 100
						Одеса – Запоріжжя	1 312
						Одеса – Київ	19 293
						Одеса – Кривий Ріг	881
						Одеса – Львів	12 309
						Одеса – Харків	5 694
Полтава	26 701	244	1 301	4 367	20 789	Полтава – Київ	12 178
						Полтава – Львів	2 320
						Полтава – Одеса	1 435
						Полтава – Харків	3 904

Продовження табл. 18

1	2	3	4	5	6	7	8
Кременчук	7 943	6	441	1 224	6 272	Кременчук – Київ	4 370
						Кременчук – Львів	362
						Кременчук – Одеса	1 101
						Кременчук – Харків	789
Рівне	11 888	3	617	2 468	8 800	Рівне – Дніпро	398
						Рівне – Запоріжжя	238
						Рівне – Київ	3 052
						Рівне – Львів	3 836
						Рівне – Одеса	1 513
						Рівне – Харків	123
Суми	16 846		1 036	2 611	13 199	Суми – Київ	7 349
						Суми – Львів	1 925
						Суми – Харків	2 588
Тернопіль	29 662	43	1 455	5 146	23 018	Тернопіль – Дніпро	1 445
						Тернопіль – Запоріжжя	738
						Тернопіль – Київ	8 890
						Тернопіль – Кривий Ріг	283
						Тернопіль – Львів	8 006
						Тернопіль – Одеса	29 662
						Тернопіль – Харків	407

Продовження табл. 18

1	2	3	4	5	6	7	8
Харків	96 942	657	6 741	18 050	96 942	Харків – Дніпро	2 191
						Харків – Запоріжжя	2 003
						Харків – Київ	42 588
						Харків – Кривий Ріг	830
						Харків – Львів	6 709
						Харків – Одеса	5 432
Херсон	30 682	17	1 883	2 801	25 981	Херсон – Дніпро	516
						Херсон – Запоріжжя	477
						Херсон – Київ	17 322
						Херсон – Кривий Ріг	561
						Херсон – Львів	4 914
						Херсон – Одеса	468
Херсон – Харків	1 535						
Хмельницький	35 746	48	1 602	5 153	28 943	Хмельницький – Дніпро	835
						Хмельницький – Запоріжжя	365
						Хмельницький – Київ	12 855
						Хмельницький – Кривий Ріг	267
						Хмельницький – Львів	6 999
						Хмельницький – Одеса	1 850
Хмельницький – Харків	948						

Продовження табл. 18

1	2	3	4	5	6	7	8
Кам'янець-Подільський	6 101		341	962	4 798	Кам'янець-Подільський – Київ	5 519
Черкаси	1 915		119	432	1 364	Черкаси – Київ	623
						Черкаси – Одеса	926
Чернівці	18 454	96	1 250	2 356	14 752	Чернівці – Київ	8 275
						Чернівці – Львів	5 433
						Чернівці – Одеса	2 352
						Чернівці – Харків	212
Чернігів	1 797	80	152	300	1 265	Чернігів – Київ	607

Таблиця 19

Заклади дошкільної освіти України²¹

	Кількість закладів дошкільної освіти, тис.	Кількість місць у закладах дошкільної освіти, тис.	Кількість осіб у закладах дошкільної освіти, тис. осіб	Охоплення дітей закладами дошкільної освіти, % до кількості дітей відповідного віку
1	2	3	4	5
1990	24,5	2 277	2 428	57
1991	24,4	2 243	2 268	55
1992	23,8	2 216	2 063	51
1993	23,2	2 189	1 918	49
1994	22,3	2 101	1 736	47
1995	21,4	2 014	1 536	44
1996	20,2	1 856	1 342	41
1997	18,4	1 770	1 172	38
1998	17,6	1 638	1 103	38
1999	17,2	1 216	1 055	39
2000	16,3	1 117	983	40
2001	15,7	1 077	968	41
2002	15,3	1 060	973	48
2003	15,0	1 053	977	49
2004	14,9	1 040	996	50
2005	15,1	1 056	1 032	51
2006	15,1	1 063	1 081	53
2007	15,3	1 084	1 137	54
2008	15,4	1 110	1 195	54
2009	15,5	1 121	1 214	53
2010	15,6	1 136	1 273	53
2011	16,1	1 171	1 354	55
2012	16,4	1 204	1 428	57
2013	16,7	1 236	1 471	61
2014	15,0	1 077	1 295	55

²¹ Державна служба статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>.

Продовження табл. 19

1	2	3	4	5
2015	14,8	1 105	1 291	55
2016	14,9	1 125	1 300	57
2017	14,9	1 141	1 304	59
2018	14,9	1 156	1 278	61
2019	14,8	1 155	1 230	63
2020	15,3	1 153	1 151	63
2021	15,0	1 138	1 111	65
2022	13,9	1 047	934	53
2023	13,5	1 010	862	...

Таблиця 20

Заклади дошкільної освіти за регіонами України²²

	Кількість закладів, од.			У них дітей, тис. осіб		
	2015	2020	2023	2015	2020	2023
1	2	3	4	5	6	7
Україна	14 813	15 335	13 452	1 291,2	1 150,5	861,5
Вінницька	777	786	672	56,2	48,8	42,4
Волинська	483	488	481	37,9	33,5	28,7
Дніпропетровська	964	1003	968	113,9	96,4	73,8
Донецька	559	568	336	55,1	45,7	16,8
Житомирська	687	668	603	46,6	40,6	32,6
Закарпатська	572	598	599	47,5	39,6	33,3
Запорізька	522	538	319	57,4	48,7	27,7
Івано-Франківська	402	464	456	33,6	33,9	31,0
Київська	735	806	760	69,8	68,0	56,8
Кіровоградська	508	486	433	32,6	26,5	21,9
Луганська	237	270	21	15,0	13,6	0,3
Львівська	783	876	936	70,3	68,9	62,6
Миколаївська	568	555	463	42,4	34,9	22,9
Одеська	756	851	802	74,6	69,4	51,6
Полтавська	619	634	584	47,9	41,0	32,4
Рівненська	510	555	519	41,1	37,8	33,4

²² Державна служба статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>.

Продовження табл. 20

1	2	3	4	5	6	7
Сумська	516	461	389	37,3	31,2	23,7
Тернопільська	577	602	559	31,8	28,0	23,6
Харківська	712	753	709	79,0	74,1	50,6
Херсонська	468	470	121	37,7	31,3	8,2
Хмельницька	784	749	651	46,8	42,2	36,3
Черкаська	664	617	554	43,2	35,1	27,8
Чернівецька	379	385	391	32,2	28,3	24,2
Чернігівська	435	441	383	31,1	26,9	18,6
м. Київ	596	711	743	110,2	106,1	80,3

Таблиця 21

Кількість дітей у закладах дошкільної освіти за віком та регіонами України, осіб, на кінець 2023 року²³

	Усього	Із них у віці						
		до 1 року	від 1 року до 2 років	від 2 до 3 років	3 роки і старше	з них діти, яким до 01.09.2024 виповниться		
						5 років	6 років	7 років
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Україна	861 515	109	9 696	101 455	750 255	229 280	233 846	30 739
Вінницька	42 452	7	584	6 178	35 683	10 854	10 598	1 448
Волинська	28 694	1	98	3 731	24 864	7 414	7 608	475
Дніпропетровська	73 799	14	883	8 893	64 009	18 686	19 363	4 389
Донецька	16 842	17	403	1 498	14 924	4 631	5 298	1 361
Житомирська	32 644	13	511	4 407	27 713	8 623	8 931	795
Закарпатська	33 338	–	523	5 037	27 778	8 679	8 648	400
Запорізька	27 714	2	224	2 385	25 103	6 976	7 987	3 217
Івано-Франківська	30 959	2	83	3 112	27 762	8 946	7 954	460
Київська	56 775	–	308	6 076	50 391	15 469	15 237	1 460
Кіровоградська	21 866	–	310	2 847	18 709	5 534	5 375	962
Луганська	320	–	4	12	304	83	142	26
Львівська	62 585	–	261	7 806	54 518	17 440	15 812	1 172

²³ Державна служба статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>.

Продовження табл. 21

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Миколаївська	22 883	–	453	2 529	19 901	6 411	7 342	1 548
Одеська	51 629	12	201	5 491	45 925	14 185	15 003	2 403
Полтавська	32 357	2	334	3 867	28 154	8 343	8 395	994
Рівненська	33 368	–	169	3 575	29 624	8 537	9 620	496
Сумська	23 668	3	561	3 206	19 898	5 929	6 102	844
Тернопільська	23 559	–	114	2 401	21 044	6 626	6 088	530
Харківська	50 617	7	1 143	4 873	44 594	13 770	15 392	1 822
Херсонська	8 223	–	91	553	7 579	2 376	2 576	657
Хмельницька	36 310	2	331	4 465	31 512	9 612	9 517	1 164
Черкаська	27 795	–	579	3 933	23 283	7 120	6 644	982
Чернівецька	24 201	1	271	3 214	20 715	6 398	5 926	638
Чернігівська	18 583	1	248	2 063	16 271	4 897	4 858	536
м. Київ	80 334	25	1 009	9 303	69 997	21 741	23 430	1 960

Таблиця 22

Заклади загальної середньої освіти України²⁴

	Кількість закладів загальної середньої освіти	Кількість учнів у закладах загальної середньої освіти, осіб	Випуск учнів із закладів загальної середньої освіти		Кількість учителів у закладах загальної середньої освіти, осіб
			одержали свідоцтво про здобуття базової середньої освіти	одержали атестат про здобуття повної загальної середньої освіти	
1	2	3	4	5	6
1990/91	21,8	7 132	696	406	537
1991/92	21,9	7 102	699	409	543
1992/93	22,0	7 088	683	393	565
1993/94	22,1	7 096	674	375	579
1994/95	22,3	7 125	654	355	576
1995/96	22,3	7 143	639	361	596
1996/97	22,2	7 134	657	374	585
1997/98	22,1	7 078	670	378	571
1998/99	22,1	6 987	724	408	573
1999/00	22,2	6 857	737	434	576
2000/01	22,2	6 764	720	475	577
2001/02	22,2	6 601	738	505	568
2002/03	22,1	6 350	724	508	561
2003/04	21,9	6 044	720	526	551
2004/05	21,7	5 731	675	519	547
2005/06	21,6	5 399	649	515	543
2006/07	21,4	5 120	595	485	537
2007/08	21,2	4 857	561	467	531
2008/09	21,0	4 617	546	427	524
2009/10	20,6	4 495	317	391	522
2010/11	20,3	4 299	566	364	515
2011/12	19,9	4 292	480	215	509
2012/13	19,7	4 222	441	329	510

²⁴ Державна служба статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>.

Продовження табл. 22

1	2	3	4	5	6
2013/14	19,3	4 204	411	304	508
2014/15	17,6	3 757	339	247	454
2015/16	17,3	3 783	336	229	444
2016/17	16,9	3 846	329	211	438
2017/18	16,2	3 922	329	203	440
2018/19	15,5	4 042	345	195	441
2019/20	15,2	4 138	352	198	440
2020/21	14,9	4 211	345	222	440
2021/22	14,0	4 230	363	229	435
2022/23	13,0	4 042	366	221	402
2023/24	12,7	3 906	373	223	390

Таблиця 23

**Кількість закладів загальної середньої освіти
на початок 2023/24 навчального року за регіонами України²⁵**

	Кількість закладів, од.	У них	
		учнів, осіб	вчителів, осіб
Україна	12 701	3 906 174	390 089
Вінницька	618	163 168	18 164
Волинська	537	141 568	16 932
Дніпропетровська	827	322 890	26 269
Донецька	275	90 436	7 852
Житомирська	527	134 276	15 092
Закарпатська	574	164 045	18 061
Запорізька	421	138 066	12 567
Івано-Франківська	562	158 127	19 926
Київська	632	238 588	20 818
Кіровоградська	283	94 676	9 971
Луганська	85	23 408	2 066
Львівська	1 102	288 337	33 080
Миколаївська	431	107 398	10 230
Одеська	712	265 307	22 835
Полтавська	507	136 110	14 225
Рівненська	541	165 873	18 181
Сумська	352	92 479	9 700
Тернопільська	587	106 337	14 230
Харківська	629	223 525	19 208
Херсонська	187	64 964	6 147
Хмельницька	531	136 922	15 118
Черкаська	457	116 102	12 594
Чернівецька	341	106 537	11 489
Чернігівська	393	90 612	10 354
м. Київ	590	336 423	24 980

²⁵ Державна служба статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>.

Таблиця 24

Заклади професійно-технічної освіти України²⁶

	Кількість закладів професійної (професійно-технічної) освіти	Кількість учнів, слухачів у закладах професійної (професійно-технічної) освіти, тис. осіб	Кількість осіб, прийнятих на навчання до закладів професійної (професійно-технічної) освіти, тис. осіб	Кількість осіб, випущених із закладів професійної (професійно-технічної) освіти, тис. осіб
1	2	3	4	5
1990	1 246	643,4	380,5	376,7
1991	1 285	648,4	377,4	338,1
1992	1 282	647,2	367,9	307,1
1993	1 211	629,4	340,8	307,0
1994	1 197	572,8	286,0	288,4
1995	1 179	555,2	300,5	277,3
1996	1 156	539,7	304,2	274,8
1997	1 003	528,1	311,2	264,5
1998	995	529,0	304,2	259,2
1999	980	527,7	307,3	263,5
2000	970	524,6	307,3	266,8
2001	965	512,3	309,1	278,8
2002	962	501,9	311,0	282,4
2003	953	493,1	311,2	275,6
2004	1 011	507,3	327,6	283,4
2005	1 023	496,6	314,2	286,6
2006	1 021	473,8	303,7	289,3
2007	1 022	454,4	299,2	285,1
2008	1 018	443,6	288,1	269,6
2009	975	424,3	249,9	239,4
2010	976	433,5	282,9	247,4
2011	976	409,4	241,7	240,1
2012	972	423,3	241,8	202,1
2013	968	391,2	225,2	227,3

²⁶ Державна служба статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>.

Продовження табл. 24

1	2	3	4	5
2014	814	315,6	178,0	182,0
2015	798	304,1	176,6	165,0
2016	787	285,8	157,9	152,8
2017	756	269,4	146,9	141,3
2018	736	255,0	136,6	133,5
2019	723	245,8	131,0	124,0
2020	711	246,9	127,9	114,1
2021	694	250,3	131,2	112,4
2022	670	236,7	110,6	110,6
2023	664	225,2	115,5	109,6

Таблиця 25

Заклади фахової передвищої освіти України²⁷

	Кількість ЗФПО, од.	Кількість студентів, осіб
Україна	314	350 013
Вінницька	13	16 490
Волинська	8	11 105
Дніпропетровська	33	39 409
Донецька	к	к
Житомирська	14	14 324
Закарпатська	7	8 984
Запорізька	9	12 504
Івано-Франківська	12	17 832
Київська	14	11 210
Кіровоградська	11	8 675
Луганська	–	–
Львівська	21	24 099
Миколаївська	8	9 429
Одеська	22	27 254
Полтавська	14	15 317
Рівненська	5	11 110
Сумська	9	12 807
Тернопільська	14	15 346
Харківська	26	19 863
Херсонська	к	к
Хмельницька	11	11 002
Черкаська	11	9 450
Чернівецька	16	10 575
Чернігівська	12	7 712
м. Київ	21	33 342

²⁷ Державна служба статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>.

Таблиця 26

Заклади вищої освіти України, на початок навчального року²⁸

	Кількість ЗВО, од.		Кількість осіб у ЗВО, тис. осіб	
	коледжі, технікуми, училища	університети, академії, інститути	коледжі, технікуми, училища	університети, академії, інститути
1991/92	754	156	739,2	876,2
1992/93	753	158	718,8	855,9
1993/94	754	159	680,7	829,2
1994/95	778	232	645,0	888,5
1995/96	782	255	617,7	922,8
1996/97	790	274	595,0	976,9
1997/98	660	280	526,4	1 110,0
1998/99	653	298	503,7	1 210,3
1999/00	658	313	503,7	1 285,4
2000/01	664	315	528,0	1 402,9
2001/02	665	318	561,3	1 548,0
2002/03	667	330	582,9	1 686,9
2003/04	670	339	592,9	1 843,8
2004/05	619	347	548,5	2 026,7
2005/06	606	345	505,3	2 203,8
2006/07	570	350	468,0	2 318,6
2007/08	553	351	441,3	2 372,5
2008/09	528	353	399,3	2 364,5
2009/10	511	350	354,2	2 245,2
2010/11	505	349	361,5	2 129,8
2011/12	501	345	356,8	1 954,8
2012/13	489	334	345,2	1 824,9
2013/14	478	325	329,0	1 723,7
2014/15	387	277	251,3	1 438,0
2015/16	371	288	230,1	1 375,2
2016/17	370	287	217,3	1 369,4
2017/18	372	289	208,6	1 330,0
2018/19	370	282	199,9	1 322,3
2019/20	338	281	173,6	1 266,1

²⁸ Державна служба статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>.

Таблиця 27

Кількість осіб у закладах вищої освіти України²⁹

	Кількість осіб, прийнятих на навчання до ЗВО, тис. осіб		Кількість осіб, випущених із ЗВО, тис. осіб	
	коледжі, технікуми, училища	університети, академії, інститути	коледжі, технікуми, училища	університети, академії, інститути
1991	237,5	173,7	223,0	137,0
1992	212,6	170,4	199,8	144,1
1993	198,9	170,0	198,0	153,5
1994	194,0	198,0	204,3	149,0
1995	188,8	206,8	191,2	147,9
1996	183,4	221,5	185,8	155,7
1997	166,2	264,7	162,2	186,7
1998	164,9	290,1	156,9	214,3
1999	170,1	300,4	156,0	240,3
2000	190,1	346,4	148,6	273,6
2001	201,2	387,1	147,5	312,8
2002	203,7	408,6	155,5	356,7
2003	202,5	432,5	162,8	416,6
2004	182,2	475,2	148,2	316,2
2005	169,2	503,0	142,7	372,4
2006	151,2	507,7	137,9	413,6
2007	142,5	491,2	134,3	468,4
2008	114,4	425,2	118,1	505,2
2009	93,4	370,5	114,8	527,3
2010	129,1	392,0	111,0	543,7
2011	105,1	314,5	96,7	529,8
2012	99,8	341,3	92,2	520,7
2013	93,9	348,0	91,2	485,1
2014	69,5	291,6	79,1	405,4
2015	63,2	259,9	73,4	374,0
2016	60,6	253,2	68,0	318,7
2017	59,1	264,4	61,2	359,9
2018	53,5	256,8	55,5	357,4
2019	47,1	250,1	50,2	333,6

²⁹ Державна служба статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>.

Таблиця 28

**Кількість закладів вищої освіти та студентів у них
на початок 2023/2024 навчального року за регіонами України³⁰**

	Кількість ЗВО, од.	З них державної форми власності	Кількість студентів, осіб	З них навчаються у закладах державної форми власності
Україна	314	184	1 148 658	994 695
Вінницька	12	5	37 898	33 503
Волинська	8	3	28 035	23 355
Дніпропетровська	29	17	82 444	73 152
Донецька	–	–	–	–
Житомирська	5	4	21 454	20 332
Закарпатська	7	3	22 493	18 527
Запорізька	12	6	50 540	41 035
Івано- Франківська	10	5	36 610	31 784
Київська	7	3	20 868	19 186
Кіровоградська	7	5	17 270	16 007
Луганська	–	–	–	–
Львівська	21	13	108 968	98 050
Миколаївська	9	4	21 561	16 705
Одеська	21	17	75 355	68 990
Полтавська	8	6	41 174	35 627
Рівненська	7	4	26 128	17 929
Сумська	6	5	22 979	22 845
Тернопільська	6	5	37 971	36 514
Харківська	30	23	119 032	115 703
Херсонська	–	–	–	–
Хмельницька	11	6	27 109	20 568
Черкаська	8	6	32 436	29 196
Чернівецька	3	2	20 964	19 941
Чернігівська	4	4	15 941	15 200
м. Київ	83	38	281 428	220 546

³⁰ Державна служба статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>.

Таблиця 29

Кількість аспірантів в Україні³¹

	Кількість аспірантів, осіб
1991	13 596
1992	13 992
1993	14 816
1994	15 643
1995	17 464
1996	19 227
1997	20 645
1998	21 766
1999	22 300
2000	23 295
2001	24 256
2002	25 288
2003	27 106
2004	28 412
2005	29 866
2006	31 293
2007	32 497
2008	33 344
2009	34 115
2010	34 653
2011	34 192
2012	33 640
2013	31 482
2014	27 622
2015	28 487
2016	25 963
2017	24 786
2018	22 829
2019	25 245
2020	25 668
2021	26 389
2022	33 826
2023	46 523

³¹ Державна служба статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>.

Таблиця 30

Підготовка аспірантів у 2023 році за регіонами України³²

	Кількість наукових установ та ЗВО, які мають аспірантуру, од.	Кількість аспірантів на 1 січня 2024 р., осіб	Із них за формами здобуття освіти		
			денна	вечірня або заочна	поза аспірантурою
Україна	399	46 523	36 744	9 073	706
Вінницька	8	1 081	803	235	43
Волинська	3	580	492	88	–
Дніпропетровська	26	2 956	2 364	544	48
Донецька	–	–	–	–	–
Житомирська	3	468	386	82	–
Закарпатська	4	1 096	794	294	8
Запорізька	10	1 705	1 436	269	–
Івано-Франківська	5	1 577	1 259	262	56
Київська	10	670	503	163	4
Кіровоградська	5	596	489	105	2
Луганська	–	–	–	–	–
Львівська	27	4 182	3 561	573	48
Миколаївська	6	481	440	40	1
Одеська	26	2 912	2 182	665	65
Полтавська	8	1 405	1 236	164	5
Рівненська	5	578	467	111	–
Сумська	5	1 532	1 326	205	1
Тернопільська	6	1 530	1 320	201	9
Харківська	49	5 639	4 243	1 296	100
Херсонська	–	–	–	–	–
Хмельницька	8	926	686	228	12
Черкаська	6	1 002	913	71	18
Чернівецька	3	442	348	78	16
Чернігівська	5	701	571	129	1
м. Київ	171	14 464	10 925	3 270	269

³² Державна служба статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>.

Таблиця 31

**Підготовка аспірантів-іноземців за країнами,
з яких вони прибули на навчання³³**

	Кількість аспірантів-іноземців на 1 січня 2024 року	Кількість осіб-іноземців, зарахованих до аспірантури в 2023 році	Кількість осіб-іноземців, які закінчили аспірантуру в 2023 році
1	2	3	4
Усього	1 366	411	278
Афганістан	1	–	–
Албанія	1	2	–
Алжир	3	–	2
Ангола	2	–	–
Азербайджан	55	20	8
Австрія	1	–	1
Бразилія	1	–	–
Бурунді	1	–	–
Білорусь	5	–	1
Камерун	1	–	–
Канада	1	–	–
Китай	1 056	356	212
Тайвань	1	–	–
Конго	3	–	–
Хорватія	1	–	–
Куба	1	–	–
Чехія	1	1	–
Бенін	–	–	1
Еквадор	7	1	–
Грузія	6	2	–
Держава Палестина	3	–	1
Німеччина	3	–	2
Гана	21	–	1
Греція	1	–	4
Гвінея	1	–	–
Угорщина	1	–	–

³³ Державна служба статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>.

Продовження табл. 31

1	2	3	4
Індія	8	–	–
Іран	8	1	2
Ірак	6	1	4
Ізраїль	9	2	4
Кот-Д'Івуар	4	–	–
Казахстан	2	–	–
Йорданія	16	2	13
Кенія	–	–	1
Киргизстан	1	–	–
Ліван	5	–	1
Латвія	2	–	1
Лівія	8	–	2
Мальдіви	–	–	1
Малі	1	–	–
Республіка Молдова	4	–	–
Марокко	4	2	–
Непал	1	–	–
Нігер	1	–	–
Нігерія	12	3	2
Пакистан	1	–	–
Польща	13	1	1
Російська Федерація	17	4	1
Руанда	1	–	–
Саудівська Аравія	1	–	–
В'єтнам	1	–	1
Словенія	–	–	1
Південна Африка	1	1	–
Зімбабве	2	1	–
Швеція	2	1	–
Сирія	9	2	2
ОАЕ	6	–	1
Туніс	7	1	1
Туреччина	7	1	1
Туркменистан	6	–	–
Єгипет	5	2	2
США	9	2	1
Буркіна-Фасо	–	–	1
Узбекистан	1	2	1
Особа без громадянства	7	–	–

Таблиця 32

Кількість організацій, які здійснювали НДР, за регіонами України³⁴

	2010	2017	2018	2019	2020
Україна	1303	963	950	950	769
Автономна Республіка Крим	44
Вінницька	25	22	21	18	13
Волинська	12	9	9	6	7
Дніпропетровська	78	54	56	57	42
Донецька	65	18	17	21	15
Запорізька	9	9	9	6	7
Закарпатська	16	8	8	10	9
Івано-Франківська	33	31	26	27	24
Київська	23	17	14	14	10
Кіровоградська	36	30	30	28	22
Луганська	15	15	15	10	6
Львівська	41	15	12	13	9
Миколаївська	82	75	72	69	50
Одеська	44	26	24	22	12
Полтавська	59	48	46	51	44
Рівненська	24	22	20	17	16
Сумська	14	11	11	12	6
Тернопільська	17	16	14	13	11
Харківська	14	13	12	9	9
Херсонська	198	149	141	139	101
Хмельницька	28	21	19	21	17
Черкаська	6	8	8	9	6
Чернівецька	28	20	20	16	15
Чернігівська	24	18	18	13	14
м. Київ	22	14	14	10	9
м. Севастополь	13

³⁴ Державна служба статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>.

Таблиця 33

Захворюваність населення України³⁵

	Кількість уперше зареєстрованих випадків захворювань, тис.	Зокрема						
		ново-утворення	хвороби нервової системи	хвороби системи кровообігу	хвороби органів дихання	хвороби шкіри та підшкірної клітковини	хвороби кістково-м'язової системи і сполучної тканини	хвороби сечостатевої системи
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1990	32 188	310	2 640	1 149	17 021	1 799	1 374	1 224
1991
1992	33 214	333	3 005	1 412	16 226	1 999	1 529	1 459
1993	33 833	332	3 045	1 412	16 671	2 037	1 543	1 519
1994	31 455	328	3 024	1 401	14 499	2 135	1 439	1 489
1995	32 547	327	3 037	1 390	15 705	2 144	1 416	1 544
1996	30 169	335	3 067	1 412	13 221	2 090	1 431	1 623
1997	31 158	348	3 104	1 497	14 129	2 051	1 476	1 711
1998	31 974	372	3 331	1 690	13 877	2 122	1 600	1 881
1999	32 959	382	767	1 950	14 485	2 037	1 548	1 886
2000	33 471	382	748	2 338	14 639	1 996	1 571	1 939
2001	33 192	394	745	2 384	14 213	2 008	1 593	2 049

³⁵ Державна служба статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>.

Продовження табл. 33

1	2	3	4	5	6	7	8	9
2002	32 233	382	748	2 370	13 372	1 950	1 598	2 039
2003	32 585	395	751	2 386	13 835	1 915	1 572	2 077
2004	32 573	406	755	2 498	13 511	1 917	1 609	2 153
2005	32 912	408	754	2 430	13 894	1 936	1 600	2 185
2006	32 240	414	764	2 431	13 308	1 906	1 597	2 172
2007	32 807	407	752	2 437	13 946	1 952	1 569	2 132
2008	32 467	406	753	2 478	13 671	1 911	1 567	2 136
2009	33 032	407	754	2 423	14 528	1 890	1 544	2 140
2010	33 080	418	750	2 390	14 595	1 921	1 532	2 138
2011	32 381	423	744	2 346	14 148	1 881	1 490	2 095
2012	31 162	433	724	2 318	13 220	1 852	1 445	2 047
2013	31 024	440	704	2 256	13 293	1 856	1 444	2 046
2014	26 881	363	651	1 880	11 839	1 570	1 247	1 756
2015	26 789	366	653	1 844	11 862	1 567	1 246	1 779
2016	27 361	369	647	1 826	12 582	1 564	1 241	1 761
2017	26 615	366	636	1 781	12 037	1 564	1 218	1 724

Таблиця 34

Заклади охорони здоров'я в Україні³⁶

	Кількість лікарняних закладів, тис. од.	Кількість лікарняних ліжок		Кількість лікарських амбулаторно-поліклінічних закладів, тис. од.	Планова ємність амбулаторно-поліклінічних закладів	
		усього, тис. од.	на 10 000 осіб населення, од.		кількість відвідувань за зміну, тис.	на 10 000 осіб населення, од.
1991	3,9	700	135,2	7,0	922	178,0
1992	3,9	689	132,6	7,1	939	180,5
1993	3,9	679	130,9	7,2	952	183,5
1994	3,9	665	129,3	7,2	959	186,4
1995	3,9	639	125,1	7,2	966	189,0
1996	3,7	580	114,6	7,1	960	189,7
1997	3,4	503	100,2	7,1	964	191,9
1998	3,3	483	97,0	7,2	966	193,7
1999	3,3	477	96,5	7,3	973	196,6
2000	3,3	466	95,0	7,4	973	198,4
2001	3,2	466	96,6	7,4	980	203,4
2002	3,1	465	97,3	7,4	980	205,0
2003	3,0	458	96,6	7,6	981	206,8
2004	2,9	451	95,7	7,7	987	209,6
2005	2,9	445	95,2	7,8	990	211,7
2006	2,9	444	95,6	7,9	998	214,8
2007	2,8	440	95,2	8,0	992	214,7
2008	2,9	437	95,1	8,8	987	214,8
2009	2,8	431	94,2	8,8	1000	218,3
2010	2,8	429	94,0	9,0	993	217,7
2011	2,5	412	90,6	8,2	999	219,8
2012	2,4	404	89,1	8,3	1023	225,4
2013	2,2	398	88,0	10,8	1037	229,2
2014	1,8	336	78,5	9,8	912	213,4
2015	1,8	332	78,1	10,0	912	214,2
2016	1,7	315	74,3	10,2	915	215,6
2017	1,7	309	73,1	10,4	923	218,6

³⁶ Державна служба статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>.

Таблиця 35

Медичні кадри України³⁷

	Кількість лікарів усіх спеціальностей		Кількість середнього медичного персоналу	
	усього, тис. осіб	на 10 000 осіб населення, осіб	усього, тис. осіб	на 10 000 осіб населення, осіб
1991	230	44,4	618	119,4
1992	228	43,8	602	115,8
1993	230	44,4	600	115,7
1994	227	44,1	588	114,2
1995	230	45,1	595	116,5
1996	229	45,2	583	115,0
1997	227	45,1	566	112,7
1998	227	45,5	557	111,7
1999	228	46,0	553	111,9
2000	226	46,2	541	110,3
2001	226	46,8	530	110,1
2002	224	46,9	526	110,0
2003	223	47,1	523	110,3
2004	223	47,4	522	110,9
2005	224	47,9	496	106,2
2006	225	48,4	493	106,1
2007	223	48,3	488	105,5
2008	222	48,3	465	101,1
2009	225	49,1	467	102,0
2010	225	49,3	467	102,4
2011	224	49,3	459	101,0
2012	217	47,9	441	97,2
2013	217	48,0	441	97,4
2014	186	43,5	379	88,6
2015	186	43,7	372	87,3
2016	187	44,0	367	86,5
2017	186	44,1	360	85,4

³⁷ Державна служба статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>.

Таблиця 36

**Загальні витрати на охорону здоров'я
за функціями (видами медичних послуг) України³⁸**

Функції (види медичних послуг)	2005		2010		2015		2020	
	млн грн	%	млн грн	%	млн грн	%	млн грн	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Послуги лікування та реабілітаційного лікування	14 076,4	49,58	44 884,3	52,96	66 777,6	43,02	183 993,72	55,87
Стационарне лікування та реабілітаційне лікування	9 461,1	33,33	28 167,8	33,24	41 422,3	26,69	114 739,08	34,84
Лікування у денних стаціонарах та реабілітаційне лікування	114,6	0,40	361,0	0,43	546,6	0,35	891,08	0,27
Амбулаторне лікування та реабілітаційне лікування	4 496,7	15,84	16 332,4	19,27	24 793,8	15,97	67 794,79	20,58
Інші послуги реабілітаційного лікування	3,9	0,01	23,1	0,03	14,9	0,01	568,77	0,17
Послуги довготривалого сестринського догляду	48,1	0,17	124,9	0,15	186,7	0,12	583,84	0,18
Стационарний довготривалий сестринський догляд	48,1	0,17	124,9	0,15	186,7	0,12	583,84	0,18

³⁸ Державна служба статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>.

Продовження табл. 36

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Допоміжні послуги для медичного лікування	1 307,5	4,61	3 152,5	3,72	8 271,2	5,33	11 310,56	3,43
Транспортування хворих, рятування життя у надзвичайних ситуаціях	374,0	1,32	973,8	1,15	3 409,1	2,20	2 672,18	0,81
Інші види допоміжних послуг	11,8	0,04	31,3	0,04	71,0	0,05		
Надання медичних товарів	8 912,7	31,39	25 906,9	30,57	56 999,7	36,72	102 512,81	31,13
Фармацевтичні та інші товари нетривалого використання	8 698,3	30,64	25 575,2	30,18	56 964,0	36,70	102 448,38	31,11
Терапевтичні прилади та інші медичні товари довготривалого використання	214,4	0,76	331,7	0,39	35,7	0,02	64,43	0,02
Профілактичні послуги та послуги з охорони здоров'я	981,1	3,46	2 687,1	3,17	1 757,3	1,13	5 377,18	1,63
Управління охороною здоров'я та медичне страхування	898,7	3,17	2 096,0	2,47	11 710,7	7,54	8 173,2	2,48
Витрати, що не визначені за типом функцій	635,2	2,24	1 982,5	2,34	3 460,3	2,23	6 925,71	2,10
Інша діяльність, пов'язана з охороною здоров'я	1 530,7	5,39	3 910,7	4,61	6 056,0	3,90	10 464,50	3,18
Загальні витрати на охорону здоров'я	28 390,4	100,0	84 744,8	100,0	155 219,5	100,0	329 341,44	100,0

Таблиця 37

**Поточні витрати на охорону здоров'я
за провайдерми (постачальниками послуг) України³⁹**

Провайдери (постачальники послуг)	2005		2010		2015		2020	
	млн грн	%	млн грн	%	млн грн	%	млн грн	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Лікарні	10 447,9	38,90	33 459,2	41,39	52 703,2	35,33	123 041,5	38,59
Сестринські / лікарняні округи довготривалого перебування	1 915,4	7,13	3 917,7	4,85	4 251,5	2,85	11 263,5	3,53
Заклади, що надають амбулаторні медичні послуги	3 197,3	11,90	11 229,0	13,89	18 507,6	12,41	61 846,9	19,40
Кабінети лікарів у поліклініках	1 814,0	6,75	6 544,0	8,10	8 021,9	5,38	32 074,9	10,06
Стоматологічні кабінети (відділення)	398,0	1,48	1 287,5	1,59	2 179,7	1,46	3 593,7	1,13
Інші заклади, що надають амбулаторні медичні послуги	985,3	3,67	3 397,5	4,20	8 305,9	5,57	26 178,3	8,21

³⁹ Державна служба статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>.

Продовження табл. 37

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Роздрібний продаж та інші організації, що надають медичні товари	8 912,7	33,18	25 897,1	32,04	56 999,7	38,21	102 508,5	32,15
Забезпечення управління програмами громадського здоров'я	783,0	2,92	2 069,0	2,56	1 143,8	0,77	4 424,6	1,39
Загальне управління охороною здоров'я та медичне страхування	877,9	3,27	2 067,8	2,56	11 550,5	7,74	7 782,2	2,44
Державне управління охороною здоров'я та медичне страхування	463,3	1,72	1 665,7	2,06	9 866,6	6,61	6 943,2	2,18
Фонди соціального страхування	5,4	0,02	20,0	0,02	20,3	0,01	50,1	0,02
Всі інші організації управління охороною здоров'я	409,2	1,52	382,1	0,47	1 663,5	1,12	788,9	0,25
Всі інші сектори економіки	10,1	0,04	38,1	0,05	216,9	0,15	914,4	0,29
Інший світ	83,0	0,31	203,9	0,25	534,7	0,36	1 084,1	0,34
Провайдери, що не визначені за типом	632,3	2,35	1 952,4	2,42	3 255,7	2,18	6 011,3	1,89
Поточні витрати на охорону здоров'я	26 859,7	100,0	80 834,1	100,0	149 163,5	100,0	318 876,9	100,0

Таблиця 38

Загальні витрати на охорону здоров'я за фінансовими агентами України⁴⁰

Фінансові агенти	2005		2010		2015		2020	
	млн грн	%	млн грн	%	млн грн	%	млн грн	%
Уряд	16 827,0	59,27	47 864,2	56,48	75 826,7	48,85	164 341,9	49,90
Територіальний Уряд	16 758,2	59,03	47 633,4	56,21	75 502,6	48,64	163 923,2	49,77
Центральний Уряд	4 973,8	17,52	11 702,8	13,81	15 953,0	10,28	121 673,4	36,94
Муніципальний Уряд	11 784,4	41,51	35 930,5	42,40	59 549,6	38,36	42 249,8	12,83
Фонди соцстрахування	68,8	0,24	230,9	0,27	324,1	0,21	418,7	0,13
Приватний сектор	11 472,4	40,41	36 658,8	43,26	78 822,0	50,78	163 502,9	49,65
Інше приватне добровільне страхування	191,9	0,68	741,5	0,87	1 398,5	0,90	3 122,5	0,95
Витрати домогосподарств	10 611,0	37,38	34 234,7	40,40	75 711,1	48,78	152 757,5	46,38
Некомерційні організації, що обслуговують домашні господарства	3,0	0,01	15,0	0,02	17,8	0,01	112,7	0,03
Приватні фірми та корпорації	628,1	2,21	1 584,3	1,87	1 589,9	1,02	7 510,2	2,28
Лікарняні каси	38,4	0,14	83,2	0,10	104,7	0,07		
Світ	91,0	0,32	221,8	0,26	570,8	0,37	1 496,7	0,45
Загальні витрати	28 390,4	100,0	84 744,8	100,0	155 219,5	100,0	329 341,4	100,0

⁴⁰ Державна служба статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>.

Таблиця 39

**Надходження та податки в територіальних громадах
Львівської області, 2024 р.⁴¹**

Територіальна громада	Надходження до загального фонду, тис. грн	Сплата земельного податку, тис. грн	Сплата податку на нерухомість, тис. грн
1	2	3	4
<i>Дрогобицький район</i>			
Бориславська	304 724,85	54 766,2	8 265,70
Дрогобицька	739 413,84	69 741,8	45 890,70
Меденицька	87 097,35	7 473,8	2 555,3
Східницька	108 081,74	20 795,9	9 873,8
Трускавецька	373 578,12	54 495,0	30 707,4
<i>Золочівський район</i>			
Бродівська	321 645,23	24 152,2	7 364,4
Буська	204 352,25	14 960,4	5 516,4
Заболотцівська	44 355,03	4 046,3	75,5
Золочівська	355 294,69	40 214,0	4 231,7
Красненська	99 549,74	20 373,1	2 873,2
Підкаміньська	39 694,42	3 463,3	781,8
Поморянська	27 914,50	8 535,1	557,5
<i>Львівський район</i>			
Бібрська	101 297,48	8 472,1	6 314,2
Великолюбінська	64 614,52	5 037,4	3 098,0
Глинянська	62 959,52	8 433,5	2 021,5
Городоцька	366 526,83	30 946,6	16 184,0
Давидівська	275 088,47	32 645,4	10 487,4
Добросиньсько-Магерівська	55 716,22	6 176,2	2 743,2
Жовківська	251 552,65	17 601,3	6 965,7
Жовтанецька	88 415,72	6 919,0	2 935,7
Зимноводівська	259 488,15	23 147,2	11 747,6
Кам'янка-Бузька	220 651,35	26 811,6	3 958,5
Комарнівська	74 001,65	12 385,5	2 454,4
Куликівська	94 323,06	6 451,3	5 920,0
Львівська	15 001 748,27	847 393,1	631 308,7

⁴¹ Бюджети територіальних громад України. Open Budget. URL: <https://public.tableau.com/app/profile/ulead/viz/16360623127390/sheet0>.

Продовження табл. 39

1	2	3	4
Мурованська	180 800,16	17 530,70	13 032,8
Новояричівська	154 888,77	17 530,83	10 078,5
Оброшинська	102 546,96	4 027,35	1 230,4
Перемишлянська	144 817,24	15 735,64	2 030,1
Підберізцівська	123 277,51	22 073,91	3 073,6
Пустомитівська	211 607,29	33 588,91	8 235,0
Рава-Руська	176 099,04	16 915,22	4 172,6
Сокільницька	259 280,86	10 581,29	11 872,7
Солонківська	219 264,11	11 428,13	11 255,2
Щирецька	70 862,55	12 970,0	1 586,7
<i>Самбірський район</i>			
Бісковицька	53 488,77	9 143,83	1 954,5
Боринська	76 748,25	3 938,98	1 097,2
Добромільська	58 406,01	8 441,32	1 555,3
Новокалінівська	69 084,25	18 797,05	735,2
Ралівська	54 047,13	8 733,50	1 503,5
Рудківська	102 370,71	12 501,78	3 177,3
Самбірська	299 080,99	17 958,76	5 661,2
Старосамбірська	115 968,16	7 109,78	2 021,7
Стрільківська	29 100,32	3 072,69	553,2
Турківська	94 500,43	11 028,09	2 686,2
Хирівська	46 200,39	5 590,44	837,0
<i>Стрийський район</i>			
Гніздичівська	58 383,86	11 918,11	2 230,5
Грабовецько- Дулібівська	82 380,88	5 460,59	3 129,0
Жидачівська	154 968,31	23 018,75	2 128,4
Журавненська	38 612,83	6 463,44	1 412,4
Козівська	51 069,37	7 262,49	4 075,3
Миколаївська	266 311,40	26 529,77	7 255,3
Моршинська	136 671,23	14 490,39	9 976,3
Новороздільська	192 670,34	13 266,85	5 581,8
Розвадівська	103 297,37	15 673,43	1 738,0
Сколівська	256 169,05	17 595,47	6 907,9
Славська	475 796,76	10 283,50	7 431,6
Стрийська	1 111 886,57	173 145,25	29 287,0
Тростянецька	75 673,08	23 353,68	3 392,8
Ходорівська	131 378,32	19 993,17	4 065,6

Продовження табл. 39

1	2	3	4
<i>Шептицький район</i>			
Белзька	99 929,82	21 503,17	2 060,5
Великомостівська	85 163,64	10 377,61	2 473,0
Добротвірська	93 762,04	16 604,70	1 845,8
Лопатинська	58 926,45	7 944,82	1 598,5
Радехівська	333 639,95	23 929,24	5 146,2
Сокальська	367 988,31	38 184,59	8 133,3
Шептицька	699 685,59	44 476,24	23 683,3
<i>Яворівський район</i>			
Івано-Франківська	215 545,99	18 036,56	6 676,0
Мостиська	165 128,86	15 584,16	6 282,2
Новояворівська	396 782,04	19 184,76	8 596,5
Судовишнянська	63 710,89	9 299,50	1 928,1
Шегинівська	115 280,22	13 036,22	2 154,8
Яворівська	348 944,58	18 736,08	6 005,1

Таблиця 40

**Заклади культури в територіальних громадах
Львівської області, 2023 р.⁴²**

Територіальна громада	Кількість закладів культури, од.	Людність, осіб	Кількість закладів культури на 10 тис. осіб
1	2	3	4
<i>Дрогобицький район</i>			
Бориславська	28	38 700	7,2
Дрогобицька	88	120 404	7,3
Меденицька	35	18 520	18,9
Східницька	31	16 237	19,1
Трускавецька	24	39 086	6,1
<i>Золочівський район</i>			
Бродівська	70	39 049	17,9
Буська	85	29 774	28,5
Заболотцівська	20	6 157	32,5
Золочівська	78	48 822	16,0
Красненська	35	16 752	20,9
Підкаміньська	51	11 029	46,2
Поморянська	24	7 360	32,6
<i>Львівський район</i>			
Бібрська	39	16 594	23,5
Великолюбінська	18	9 435	19,1
Глинянська	32	9 547	33,5
Городоцька	65	39 526	16,4
Давидівська	35	20 615	17,0
Добросиньсько-Магерівська	31	16 077	19,3
Жовківська	41	34 431	11,9
Жовтанецька	22	10 088	21,8
Зимноводівська	8	19 577	4,1
Кам'янка-Бузька	33	21 187	15,6
Комарнівська	30	13 688	21,9
Куликівська	22	11 604	19,0

⁴² Культура, відпочинок, спорт та туризм. Статистика Львівщини. URL: <https://stat.loda.gov.ua/category/kultura-vidpochynok-sport-ta-turyzm/>.

Продовження табл. 40

1	2	3	4
Львівська	191	777 234	2,5
Мурованська	8	9 582	8,3
Новояричівська	29	18 475	15,7
Оброшинська	7	7 629	9,2
Перемишлянська	73	23 591	30,9
Підберізіцівська	17	8 171	20,8
Пустомитівська	18	15 121	11,9
Рава-Руська	39	25 536	15,3
Сокільницька	6	8 416	7,1
Солонківська	22	13 340	16,5
Щирецька	21	11 655	18,0
<i>Самбірський район</i>			
Бісковицька	39	17 813	21,9
Боринська	52	23 141	22,5
Добромільська	48	19 618	24,5
Новокалінівська	41	14 128	29,0
Ралівська	30	12 926	23,2
Рудківська	54	25 083	21,5
Самбірська	14	36 659	3,8
Старосамбірська	41	20 931	19,6
Стрілківська	35	14 202	24,6
Турківська	49	22 328	21,9
Хирівська	41	15 067	27,2
<i>Стрийський район</i>			
Гніздичівська	16	7 059	22,7
Грабовецько- Дулібівська	27	12 046	22,4
Жидачівська	35	17 422	20,1
Журавненська	30	11 607	25,8
Козівська	40	11 327	35,3
Миколаївська	42	32 934	12,8
Моршинська	25	14 148	17,7
Новороздільська	16	36 598	4,4
Розвадівська	15	11 906	12,6
Сколівська	33	20 024	16,5
Славська	32	14 063	22,8
Стрийська	110	98 378	11,2
Тростянецька	29	7 891	36,8
Ходорівська	63	24 061	26,2

Продовження табл. 40

1	2	3	4
<i>Шептицький район</i>			
Белзька	44	14 466	30,4
Великомостівська	23	15 903	14,5
Добротвірська	16	11 260	14,2
Лопатинська	34	12 030	28,3
Радехівська	69	32 895	21,0
Сокальська	89	51 397	17,3
Шептицька	34	88 151	3,9
<i>Яворівський район</i>			
Івано-Франківська	29	19 582	14,8
Мостиська	60	31 700	18,9
Новояворівська	26	51 365	5,1
Судовишнянська	21	12 668	16,6
Шегинівська	41	10 649	38,5
Яворівська	85	51 698	16,4

Таблиця 41

**Спортивні споруди в територіальних громадах
Львівської області, 2023 р.⁴³**

Територіальна громада	Кількість спортивних споруд, од.	Людність, осіб	Кількість спортивних споруд на 10 тис. осіб
1	2	3	4
<i>Дрогобицький район</i>			
Бориславська	85	38 700	22,0
Дрогобицька	27	120 404	2,2
Меденицька	5	18 520	2,7
Східницька	2	16 237	1,2
Трускавецька	90	39 086	23,0
<i>Золочівський район</i>			
Бродівська	9	39 049	2,3
Буська	104	29 774	34,9
Заболотцівська	3	6 157	4,9
Золочівська	2	48 822	0,4
Красненська	5	16 752	3,0
Підкаміньська	2	11 029	1,8
Поморянська	3	7 360	4,1
<i>Львівський район</i>			
Бібрська	6	16 594	3,6
Великолюбінська	2	9 435	2,1
Глинянська	26	9 547	27,2
Городоцька	22	39 526	5,6
Давидівська	23	20 615	11,2
Добросинсько-Магерівська	2	16 077	1,2
Жовківська	44	34 431	12,8
Жовтанецька	30	10 088	29,7
Зимноводівська	4	19 577	2,0
Кам'янка-Бузька	65	21 187	30,7
Комарнівська	31	13 688	22,6
Куликівська	6	11 604	5,2

⁴³ Культура, відпочинок, спорт та туризм. Статистика Львівщини. URL: <https://stat.loda.gov.ua/category/kultura-vidpochynok-sport-ta-turyzm/>.

Продовження табл. 41

1	2	3	4
Львівська	52	777 234	0,7
Мурованська	5	9 582	5,2
Новояричівська	13	18 475	7,0
Оброшинська	0	7 629	0,0
Перемишлянська	8	23 591	3,4
Підберізіцівська	11	8 171	13,5
Пустомитівська	8	15 121	5,3
Рава-Руська	15	25 536	5,9
Сокільницька	2	8 416	2,4
Солонківська	9	13 340	6,7
Щирецька	1	11 655	0,9
<i>Самбірський район</i>			
Бісковицька	7	17 813	3,9
Боринська	7	23 141	3,0
Добромільська	6	19 618	3,1
Новокалінівська	7	14 128	5,0
Ралівська	6	12 926	4,6
Рудківська	16	25 083	6,4
Самбірська	13	36 659	3,5
Старосамбірська	7	20 931	3,3
Стрілківська	8	14 202	5,6
Турківська	7	22 328	3,1
Хирівська	3	15 067	2,0
<i>Стрийський район</i>			
Гніздичівська	1	7 059	1,4
Грабовецько- Дулібівська	5	12 046	4,2
Жидачівська	9	17 422	5,2
Журавненська	4	11 607	3,4
Козівська	4	11 327	3,5
Миколаївська	18	32 934	5,5
Моршинська	24	14 148	17,0
Новороздільська	83	36 598	22,7
Розвадівська	5	11 906	4,2
Сколівська	33	20 024	16,5
Славська	4	14 063	2,8
Стрийська	15	98 378	1,5
Тростянецька	14	7 891	17,7

Продовження табл. 41

1	2	3	4
<i>Шептицький район</i>			
Белзька	5	14 466	3,5
Великомостівська	3	15 903	1,9
Добротвірська	2	11 260	1,8
Лопатинська	1	12 030	0,8
Радохівська	1	32 895	0,3
Сокальська	20	51 397	3,9
Шептицька	197	88 151	22,3
<i>Яворівський район</i>			
Івано-Франківська	22	19 582	11,2
Мостиська	5	31 700	1,6
Новояворівська	11	51 365	2,1
Судовишнянська	7	12 668	5,5
Шегинівська	7	10 649	6,6
Яворівська	16	51 698	3,1

Класифікація видів економічної діяльності (КВЕД-2010)⁴⁴

Секція	Назва
А	Сільське господарство, лісове господарство та рибне господарство
В	Добувна промисловість і розроблення кар'єрів
С	Переробна промисловість
Д	Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря
Е	Водопостачання; каналізація, поводження з відходами
F	Будівництво
Г	Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів
Н	Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність
І	Тимчасове розміщування й організація харчування
J	Інформація та телекомунікації
К	Фінансова та страхова діяльність
L	Операції з нерухомим майном
М	Професійна, наукова та технічна діяльність
N	Діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування
О	Державне управління й оборона; обов'язкове соціальне страхування
Р	Освіта
Q	Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги
R	Мистецтво, спорт, розваги та відпочинок
S	Надання інших видів послуг
Т	Діяльність домашніх господарств
U	Діяльність екстериторіальних організацій і органів

⁴⁴ КВЕД-2010: перелік секцій: види економічної діяльності. URL: https://kved.ukrstat.gov.ua/KVED2010/kv10_i.html.

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від 20 лютого 2013 р. № 118

**ПРИМІРНЕ ПОЛОЖЕННЯ
про центр надання адміністративних послуг⁴⁵**

{У тексті Примірного положення слова “(посадовою особою)” у всіх відмінках виключено згідно з Постановою КМ № 818 від 04.08.2021 }

1. Центр надання адміністративних послуг (далі – центр) утворюється з метою забезпечення надання адміністративних послуг: Київською, Севастопольською міською, районною у м.м. Києві, Севастополі держадміністрацією (далі – держадміністрація); міською, селищною, сільською радою; військово-цивільною адміністрацією населеного пункту (населених пунктів).

{Пункт 1 в редакції Постанов КМ № 565 від 31.08.2016, № 818 від 04.08.2021 }

2. Рішення щодо утворення, ліквідації або реорганізації центру як постійно діючого робочого органу або виконавчого органу (його структурного підрозділу) міської, селищної, сільської ради, військово-цивільної адміністрації чи держадміністрації приймається міською, селищною, сільською радою, керівником військово-цивільної адміністрації або головою відповідної держадміністрації.

Вибір місця розташування центру, його територіальних підрозділів та віддалених (у тому числі пересувних) робочих місць адміністраторів здійснюється в межах території міської, селищної, сільської територіальної громади, яку він обслуговує, з урахуванням територіальної доступності, яка визначається відповідно до частини четвертої статті 12 Закону України “Про адміністративні послуги”.

{Пункт 2 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 565 від 31.08.2016; в редакції Постанови КМ № 818 від 04.08.2021 }

3. Центр у своїй діяльності керується Конституцією та законами України, актами Президента України і Кабінету Міністрів України,

⁴⁵ Про затвердження Примірного положення про центр надання адміністративних послуг. Офіційний портал Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/118-2013-%D0%BF>.

рішеннями центральних та місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, положенням про центр.

4. Основними завданнями центру є:

1) організація надання адміністративних послуг у найкоротший строк та за мінімальної кількості відвідувань суб'єктів звернень;

2) спрощення процедури отримання адміністративних послуг;

{Підпункт 2 пункту 4 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 818 від 04.08.2021 }

3) забезпечення інформування суб'єктів звернень про вимоги та порядок надання адміністративних послуг у центрі;

{Підпункт 3 пункту 4 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 818 від 04.08.2021 }

4) проведення моніторингу якості надання адміністративних послуг відповідно до частини четвертої статті 7 Закону України "Про адміністративні послуги", визначення та вжиття заходів до підвищення рівня якості їх надання, оприлюднення інформації про результати моніторингу та вжиті заходи;

{Пункт 4 доповнено підпунктом 4 згідно з Постановою КМ № 818 від 04.08.2021 }

5) забезпечення процесу автоматизації прийому документів та надання адміністративних послуг шляхом використання інформаційних систем та систем електронного документообігу.

{Пункт 4 доповнено підпунктом 5 згідно з Постановою КМ № 818 від 04.08.2021 }

5. Центром забезпечується надання адміністративних послуг адміністратором, у тому числі шляхом його взаємодії із суб'єктами надання адміністративних послуг.

Центр, утворений як постійно діючий робочий орган, забезпечує надання адміністративних послуг із залученням до його роботи посадових осіб окремих виконавчих органів (структурних підрозділів) органу, що утворив центр. Перелік таких посадових осіб визначається головою держадміністрації, міським, селищним, сільським головою, керівником військово-цивільної адміністрації.

На підставі узгоджених рішень органу, що прийняв рішення про утворення центру, та суб'єкта надання адміністративних послуг окремі адміністративні послуги можуть надаватися через центр посадовими особами такого суб'єкта. Зазначені послуги надаються виключно у разі, коли вони не можуть бути надані у центрі адміністратором або їх надання адміністратором є значно гіршим для інтересів суб'єктів звернення та/або публічних інтересів. В узгоджених рішеннях зазначаються обґрунтування їх прийняття.

Посадові особи суб'єктів надання адміністративних послуг зобов'язані дотримуватися вимог щодо часу прийому та інших вимог до організації роботи у центрі, встановлених органом, що прийняв рішення про утворення центру.

Перелік адміністративних послуг, які надаються через центр, його територіальні підрозділи та віддалені (у тому числі пересувні) робочі місця адміністраторів, визначається органом, що прийняв рішення про утворення центру.

Перелік адміністративних послуг, які надаються через центр, повинен обов'язково включати:

адміністративні послуги, суб'єктом надання яких є відповідна рада (її виконавчі органи або посадові особи);

адміністративні послуги органів виконавчої влади та адміністративні послуги, що надаються органами місцевого самоврядування у порядку виконання делегованих повноважень, які є обов'язковими для надання через центри, за переліком, визначеним відповідно до частини сьомої статті 12 Закону України "Про адміністративні послуги".

{Пункт 5 в редакції Постанови КМ № 818 від 04.08.2021}

6. У центрі за рішенням органу, що його утворив, також може здійснюватися прийняття звітів, декларацій та скарг, надання консультацій, прийняття та видача документів, не пов'язаних з наданням адміністративних послуг, укладення договорів і угод представниками суб'єктів господарювання, які займають монопольне становище на відповідному ринку послуг, які мають соціальне значення для населення (водо-, тепло-, газо-, електропостачання тощо), а також надання суб'єктам звернення можливості самостійно звернутися за отриманням адміністративних послуг, які надаються в електронній формі, за допомогою безоплатного використання ними місць для самообслуговування.

{Пункт 6 в редакції Постанови КМ № 565 від 31.08.2016; із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 818 від 04.08.2021}

7. У приміщенні, де розміщується центр, можуть надаватися супутні послуги (виготовлення копій документів, ламінування, фотографування, продаж канцелярських товарів, надання банківських послуг тощо).

Добір суб'єктів господарювання для надання супутніх послуг здійснюється органом, що утворив центр, на конкурсній основі за критеріями забезпечення мінімізації матеріальних витрат та витрат часу суб'єкта звернення, а також з урахуванням вимог законодавства у сфері оренди державного та комунального майна.

Забороняється відносити до супутніх послуг надання консультацій та інформації, пов'язаних з наданням адміністративних послуг, продаж бланків заяв та інших документів, необхідних для звернення щодо надання адміністративних послуг, а також надання допомоги в їх заповненні, формуванні пакета документів.

{Пункт 7 в редакції Постанови КМ № 565 від 31.08.2016}

7-1. У приміщенні, де розміщується центр, за рішенням органу, що його утворив, проводяться соціальні, культурні, просвітницькі та інші заходи, спрямовані на задоволення потреб та інтересів міської, селищної, сільської територіальної громади, розвиток громадянського суспільства, якщо вони не перешкоджають наданню адміністративних послуг.

У центрі за рішенням органу, що його утворив, може здійснюватися прийом суб'єктів звернення з надання безоплатної правової допомоги.

{Примірне положення доповнено пунктом 7-1 згідно з Постановою КМ № 818 від 04.08.2021}

{Пункт 8 виключено на підставі Постанови КМ № 853 від 21.10.2015}

8-1. Центр повинен бути облаштований у місцях прийому суб'єктів звернень інформаційними стендами, інформаційними терміналами та/або іншими засобами доведення інформації до суб'єктів звернення із зразками відповідних документів та інформацією в обсязі, достатньому для отримання адміністративної послуги без сторонньої допомоги.

{Абзац перший пункту 8-1 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 714 від 14.08.2019}

За рішенням органу, що утворив центр, можуть встановлюватися додаткові вимоги щодо обслуговування суб'єктів звернення, зокрема можливість надання суб'єктам звернення консультацій та інформації про хід розгляду їх заяв за допомогою засобів телекомунікації (телефону, електронної пошти, інших засобів зв'язку).

Встановлені вимоги щодо якості обслуговування суб'єктів звернення в центрі не повинні погіршувати умов надання адміністративних послуг, визначених законом.

{Положення доповнено пунктом 8-1 згідно з Постановою КМ № 565 від 31.08.2016}

9. Суб'єкт звернення для отримання адміністративної послуги в центрі звертається до адміністратора – посадової особи держадміністрації, міської, селищної, сільської ради, військово-цивільної адміністрації, яка надає адміністративні послуги або організовує їх надання, а у разі утворення центру як постійно діючого

робочого органу також до окремих посадових осіб виконавчих органів (структурних підрозділів) органу, що утворив центр, на яких у встановленому порядку покладені всі або окремі завдання адміністратора.

За рішенням органу, що прийняв рішення про утворення центру, окремі завдання адміністратора, пов'язані з наданням адміністративних послуг, отриманням заяв та документів, видачею результатів надання адміністративних послуг, може здійснювати староста.

З метою належної організації надання адміністративних послуг через центри адміністратори, староста та інші особи, на яких покладається виконання завдань адміністратора, беруть участь в навчанні, яке може проводитися за участю суб'єкта надання адміністративних послуг у випадках, визначених законодавством.

{Пункт 9 в редакції Постанови КМ № 818 від 04.08.2021}

10. Адміністратор призначається на посаду та звільняється з посади відповідно до законодавства про державну службу та службу в органах місцевого самоврядування.

Кількість адміністраторів, які працюють у центрі, визначається органом, що прийняв рішення про утворення центру. Рекомендована кількість адміністраторів становить у міських, селищних, сільських територіальних громадах з населенням:

- до 5 тис. осіб – не менш як дві особи;
- від 5 до 10 тис. осіб – не менш як чотири особи;
- від 10 до 20 тис. осіб – не менш як шість осіб;
- від 20 до 50 тис. осіб – не менш як вісім осіб;
- від 50 до 100 тис. осіб – не менш як 12 осіб;
- більш як 100 тис. осіб – не менш як 15 осіб.

Для територіального підрозділу кількість адміністраторів може становити не менш як дві особи.

{Пункт 10 в редакції Постанови КМ № 818 від 04.08.2021}

11. Адміністратор має особисту печатку (штамп) із зазначенням його прізвища, імені, по батькові та найменування центру або порядкового номера печатки (штампа) та найменування центру.

{Пункт 11 в редакції Постанови КМ № 818 від 04.08.2021}

12. Основними завданнями адміністратора є:

- 1) надання суб'єктам звернень вичерпної інформації і консультацій щодо вимог та порядку надання адміністративних послуг;
- 2) прийняття від суб'єктів звернень документів, необхідних для надання адміністративних послуг, здійснення їх реєстрації та подання документів (їх копій) відповідним суб'єктам надання адміністративних

послуг не пізніше наступного робочого дня після їх отримання з дотриманням вимог Закону України “Про захист персональних даних”;

2-1) складення у випадках, передбачених законодавством, а також на вимогу суб’єкта звернення заяв в електронній формі, їх друк і надання суб’єкту звернення для перевірки та підписання;

{Пункт 12 доповнено підпунктом 2-1 згідно з Постановою КМ № 818 від 04.08.2021 }

3) видача або забезпечення надсилання через засоби поштового зв’язку суб’єктам звернень результатів надання адміністративних послуг (у тому числі рішення про відмову в задоволенні заяви суб’єкта звернення), повідомлення про можливість отримання адміністративних послуг, оформлених суб’єктами надання адміністративних послуг;

4) організаційне забезпечення надання адміністративних послуг суб’єктами їх надання;

5) здійснення контролю за додержанням суб’єктами надання адміністративних послуг строку розгляду справ та прийняття рішень;

6) надання адміністративних послуг за рішенням органу, який прийняв рішення про утворення центру;

{Підпункт 6 пункту 12 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 818 від 04.08.2021 }

6-1) надання адміністративних послуг в електронній формі з використанням Єдиного державного вебпорталу електронних послуг;

{Пункт 12 доповнено підпунктом 6-1 згідно з Постановою КМ № 818 від 04.08.2021 }

7) складення протоколів про адміністративні правопорушення у випадках, передбачених законом;

{Пункт 12 доповнено підпунктом 7 згідно з Постановою КМ № 565 від 31.08.2016 }

8) розгляд справ про адміністративні правопорушення та накладення стягнень;

{Пункт 12 доповнено підпунктом 8 згідно з Постановою КМ № 565 від 31.08.2016 }

9) консультування суб’єктів звернення щодо отримання ними адміністративних послуг, що надаються в електронній формі, за допомогою безоплатного використання місць для самообслуговування.

{Пункт 12 доповнено підпунктом 9 згідно з Постановою КМ № 818 від 04.08.2021 }

13. Адміністратор має право:

1) безоплатно одержувати від суб’єкта надання адміністративних послуг, державних органів, органів влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ або організацій, що належать до сфери їх управління, документи та

інформацію, пов'язані з наданням таких послуг, в установленому законом порядку;

{Підпункт 1 пункту 13 в редакції Постанови КМ № 565 від 31.08.2016}

2) погоджувати документи (рішення) в інших органах державної влади та органах місцевого самоврядування, отримувати їх висновки з метою надання адміністративної послуги без залучення суб'єкта звернення;

{Підпункт 2 пункту 13 в редакції Постанови КМ № 565 від 31.08.2016}

3) інформувати керівника центру та суб'єктів надання адміністративних послуг про порушення строку розгляду заяв про надання адміністративної послуги, вимагати вжиття заходів до усунення виявлених порушень;

4) посвідчувати власним підписом та печаткою (штампом) копії (фотокопії) документів і виписок з них, витягів з реєстрів та баз даних, які необхідні для надання адміністративної послуги;

5) порушувати клопотання перед керівником центру щодо вжиття заходів з метою забезпечення ефективної роботи центру.

14. У разі утворення центру як постійно діючого робочого органу з метою здійснення матеріально-технічного та організаційного забезпечення його діяльності у структурі відповідної держадміністрації, міської, селищної, сільської ради, військово-цивільної адміністрації утворюється (визначається) виконавчий орган (структурний підрозділ), на який покладається здійснення функцій з керівництва та відповідальність за організацію діяльності центру.

{Пункт 14 із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 565 від 31.08.2016, № 818 від 04.08.2021}

15. У разі утворення центру як постійно діючого робочого органу його очолює керівник виконавчого органу (структурного підрозділу), на який покладається здійснення функцій з керівництва та відповідальність за організацію діяльності центру.

Керівник центру призначається на посаду та звільняється з посади відповідно до законодавства про державну службу та службу в органах місцевого самоврядування.

{Пункт 15 в редакції Постанови КМ № 818 від 04.08.2021}

16. Керівник центру відповідно до завдань, покладених на центр:

1) здійснює керівництво роботою центру, несе персональну відповідальність за організацію діяльності центру;

2) організовує діяльність центру, у тому числі щодо взаємодії із суб'єктами надання адміністративних послуг, вживає заходів до підвищення ефективності роботи центру;

3) координує діяльність адміністраторів, контролює якість та своєчасність виконання ними обов'язків;

4) організовує інформаційне забезпечення роботи центру, роботу із засобами масової інформації, визначає зміст та час проведення інформаційних заходів;

5) сприяє створенню належних умов праці у центрі, вносить пропозиції органу, що утворив центр, щодо матеріально-технічного забезпечення центру;

5-1) забезпечує визначення потреб у навчанні та навчання, у тому числі з використанням Національної веб-платформи центрів надання адміністративних послуг (Платформи Центрів Дія), адміністраторів, старост та інших осіб, на яких покладається виконання завдань адміністратора, зокрема до початку виконання (у тому числі тимчасово) посадових обов'язків адміністратора або після перерви у роботі понад три місяці, у разі зміни порядку надання послуг, запровадження надання нових послуг;

{Пункт 16 доповнено підпунктом 5-1 згідно з Постановою КМ № 818 від 04.08.2021 }

6) розглядає скарги на діяльність чи бездіяльність адміністраторів;

7) може здійснювати функції адміністратора;

8) виконує інші повноваження згідно з актами законодавства та положенням про центр.

17. Центр під час виконання покладених на нього завдань взаємодіє з центральними та місцевими органами виконавчої влади, іншими державними органами, органами влади Автономної Республіки Крим, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами або організаціями.

18. З метою забезпечення створення зручних та доступних умов для отримання послуг суб'єктами звернень у межах відповідної території територіальної громади за рішенням органу, що утворив центр, можуть утворюватися територіальні підрозділи центру та віддалені (у тому числі пересувні) робочі місця адміністраторів такого центру, в яких забезпечується надання адміністративних послуг відповідно до переліку, визначеного органом, що прийняв рішення про його утворення.

Організаційне забезпечення діяльності територіальних підрозділів та віддалених (у тому числі пересувних) робочих місць адміністраторів здійснюється центром, утвореним як виконавчий орган

(структурний підрозділ), або виконавчим органом (структурним підрозділом), що здійснює матеріально-технічне та організаційне забезпечення діяльності центру, утвореного як постійно діючий робочий орган.

{Пункт 18 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 565 від 31.08.2016; в редакції Постанови КМ № 818 від 04.08.2021}

19. Час прийому суб'єктів звернень є загальним (єдиним) для всіх адміністративних послуг, що надаються через центр.

У центрах, утворених держадміністраціями, у тому числі їх територіальних підрозділах, міськими радами, військово-цивільними адміністраціями міст, час прийому суб'єктів звернень становить не менш як шість днів на тиждень та сім годин на день.

{Абзац другий пункту 19 в редакції Постанови КМ № 818 від 04.08.2021}

В інших центрах – не менш як п'ять днів на тиждень та сім годин на день.

У територіальних підрозділах центру та у віддалених (у тому числі пересувних) робочих місцях адміністраторів центру час прийому суб'єктів звернень визначається органом, що утворив центр.

{Абзац четвертий пункту 19 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 818 від 04.08.2021}

При цьому прийом суб'єктів звернень у центрі здійснюється без перерви на обід, а у центрах, утворених держадміністраціями, міськими, селищними радами, військово-цивільними адміністраціями міст, селищ, – не менш як один день на тиждень до 20-ї години.

{Абзац п'ятий пункту 19 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 818 від 04.08.2021}

За рішенням органу, що утворив центр, час прийому суб'єктів звернень може бути збільшено.

{Пункт 19 в редакції Постанови КМ № 565 від 31.08.2016}

20. Фінансування та матеріально-технічне забезпечення діяльності центру здійснюється за рахунок державного та місцевих бюджетів.

Центри звільняються від плати за підключення (у тому числі обслуговування та використання) до реєстрів, інших інформаційних баз, що використовуються для надання адміністративних послуг, а також від плати за обов'язкове навчання роботи з такими реєстрами.

{Пункт 20 доповнено абзацом згідно з Постановою КМ № 565 від 31.08.2016; із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 714 від 14.08.2019}

Навчально-методичне видання

ВЛАХ Мирослава Романівна
БОРСУК Юрій Володимирович

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДЛЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ГЕОГРАФІЯ СФЕРИ ПОСЛУГ»
ОПП «ЕКОНОМІЧНА І СОЦІАЛЬНА ГЕОГРАФІЯ»
ОР «БАКАЛАВР»

Навчально-методичний посібник

Мовна редакція *Мирослави Влах*
Комп'ютерне верстання *Юрія Борсука*

Формат 60x84/16. Умовн. друк. арк. 7,27

Львівський національний університет імені Івана Франка,
вул. Університетська, 1, м. Львів, 79000